

ΠΑΝΤΟΓΝΟΣΤΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΕΚΔΑΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ - ΑΘΗΝΑΣ 87

ΕΤΟΣ Α΄.

Αθήναι 1ῆ 31 Δεκεμβρίου 1921

ΑΡΙΘ. 2

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΜΟΝΟΝ ΕΤΗΣΙΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Δρ.	20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	Φρ. γρ.	30
ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Δολ.	4

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. 1.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

Καιρός πλέον. Γ. Ν. Γ. — 'Η 'Ελληνική Πολιτεία και οί Δημόσιοι 'Υπάλληλοι. Α. — 'Ο άγων τών τάξεων έν 'Ιταλία. Μετάφρ. έκ τού Γαλλικού. Χ. Χ. ΔΕΛΕΝΔΑ. — 'Η πτώσις τής δραχμής (συνέχεια) Α—Ω. Παλαιά και Νέα.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ - ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

Τά κάλαντα. Α. ΚΥΡΙΑΖΗ. — Αισθητική έρμηνεία τού Β' στασίμου τής Σοφοκλέους 'Αντιγόνης ΔΗΜ. ΓΟΥΔΗ. — Τό Δωδεκάημερον. Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ. — 'Η 'Αστική Λογοτεχνία. ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. — 'Όσα βλέπω κι' όσα σκέπτομαι. ΜΟΡΜΟΡΙΟ. — 'Ο όρκος τού θαλασσινού. Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ. — 'Όλα γίνονται Henri Ardel. Μεταφ. Χ. Χ. Δ. — 'Η 'Αγία 'Ελένη. Α. Μ. ΑΛΔΑΝΟΥ, μεταφ. Χ. Χ. Δ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ - ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΟΥ "ΠΑΝΤΟΓΝΟΣΤΟΥ."

1921

Φωτογραφικές μεγεθύνσεις,
ΑΚΟΥΑΡΕΛΛΕΣ-ΕΛΛΙΟΓΡΑΦΙΕΣ-ΠΑΣΤΕΛ
 ΣΤΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΗΛΙΩΝΗ
 91 ΑΘΗΝΑΣ 91—ΑΘΗΝΑΙ
 ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
Τιμαί λογικαί-Παράδοσις ταχίστη.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Σ. Γ. ΣΕΒΑΣΤΙΚΟΓΛΟΥ
 ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΖΩΗΣ-ΠΥΡΟΣ-ΘΑΛΑΣΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ
Ἐκκαθαρίσεων καὶ Διακανονισμῶν
ΖΗΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΒΑΡΙΩΝ
 Στοὰ Φέξη — ΑΘΗΝΑΙ: Τηλ. 6-08

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΠΑΛΗΟΥ)
 ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Αναχωρήσεις ἐκ Πειραιῶς ἀπὸ 1-7 Ἰανουαρίου 1922

ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΝ	ΗΜΕΡΑ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΩΣ	ΩΡΑ	ΠΡΟΣΟΡΜΗΣΕΙΣ
ΑΝΤΙΓΟΝΗ	Τρίτη 4	5 μ. μ.	Χανία, Ρέθυμνον, Ἡράκλειον, Ἀλεξάνδρειαν
ΣΠΕΤΣΑΙ	Τετάρτη 5	6 μ. μ.	Χανία, Ρέθυμνον, Ἡράκλειον
ΠΕΛΟΨ	Πέμπτη 6	9 1/2 π. μ.	Πάτρας, Κέρκυραν, Βρινδῆσιον

Ὁ ἀνθισμένος Χειμῶν

Στοῦ **ΦΛΕΡΙΑΝΟΥ**

ΤΑ ΕΥΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΔΩΡΑ

Πρωτότυπος ἔκθεσις διὰ τὴν Ἀνθοκομίαν.
 Πανέριαι καὶ γλάστρες μὲ φυτὰ ἀνθιδύμενα.
 Ἐκθέσεις διὰ τὰς ἐορτὰς καὶ γάμους
 ὄλων τῶν περιόχων ἀνθοδοχείων.

ΛΑΜΠΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ

Διὰ νὰ εἰσθε πάντοτε ὑγιεῖς

Πίνετε τὸ βραβευθὲν εἰς ὕλας τὰς Ἐκθέσεις

ΚΟΝΙΑΚ

Σ. ΚΑΙ Η. ΚΑΙ Α. ΜΕΤΑΞΑ

(Προσέξτε πολὺ εἰς τὴν μάρκαν)

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ὁδὸς Ἀριστείδου 7.—Τηλεφ. 3-53.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ "Ο ΤΙΤΑΝ"

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΚΕΦΑΛΑΙΑ : 3.000.000

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΕΤΑΙΡΙΟΥ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 126

ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 396

ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΟΡΤΩΣΕΩΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ—ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 427

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : "ΤΙΤΑΝ", ΑΘΗΝΑΣ

Τσιμέντα «ΤΙΤΑΝ» τύπου PORTLAND (Ciment artificiel Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς ἀσθητοτέρους ἐπισήμους κανονισμοὺς τῶν κεκοιμισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ Μπετόν πάσης φύσεως.
 Ἡέτοιμ ἁπλὴ λιμενία, πλακοποιία, ἐπιστρώσεις, ὑποστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ κλινῶν (τοῦβλων) καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια), πρέκια κτλ.
ΤΣΙΜΕΝΤΟ «ΚΥΚΛΩΨ». Εἰδικὴ κονία, κατάλληλος διὰ τὴν παρασκευὴν ὑδραυλικῶν ἀμμοκονιματῶν διὰ συνήθεις λιθοδομὰς ἢ κλινοδομὰς, ἀντικαθιστῶσα μὲ πλείστα ὄσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιματῶν ἐξ ἀσβέστου.
 Πολὺ ταχύτερα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλύτερα ἀντοχή, ὄθεν: Ταχύτης ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλαττώσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἥτοι: Κέρδος εἰς χρησίμον χώρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατῖα καὶ ὄγκον λιθοδομῆς.
 Συνιστάται διατετῶς δι' ἔργα λιμενία.
ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἐταιρίας «ΤΙΤΑΝ» θέτει τὴν πολυτετὴ τῆς πειρᾶν διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν τσιμέντων ἐφ' ἁπάντων τῶν κλάδων τῆς οἰκοδομικῆς, εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.
 Πληροφορίαι εἰς τὰ Γραφεῖα: Ὁδὸς Σταδίου 33, προφορικῶς καὶ δι' ἀλληλογραφίας.

ΠΑΝΟΠΝΟΣΙΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ·ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ·ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ·ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ·ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ·ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ
 ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
 ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ - ΑΘΗΝΑΣ 87

ΕΤΟΣ Α'.

Ἀθῆναι ἡ' 31 Δεκεμβρίου 1921

ΑΡΙΘ. 2

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΚΑΙΡΟΣ ΠΛΕΟΝ

Καὶ τίς θὰ ἐπίστευεν ὅτι σήμερον ἡ Ἑλλάς μετὰ τὰς μεγαλειώδεις θυσίας τῆς θὰ εὐρίσκετο ἐν τῷ κριτηρίῳ τῆς Εὐρώπης εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἔναντι τῆς Τουρκίας;

Καὶ ποῖος νοῦς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ σκεφθῆ ὅτι ἡ Ἑλλάς σήμερον καταπλήξασα τὸν κόσμον ὄλον διὰ τῶν ὑπερόχων νικῶν τῆς διατελεῖ ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τῆς Εὐρώπης;

Καὶ ποῖος θὰ ἦτο ὁ μάντις Κάλχας, ὅστις θὰ προεμάντευεν ὅτι ἡ ἐνσπείρασα τὸν τρόπον εἰς τοὺς ἐχθροὺς Ἑλλάς καὶ προκαλέσασα τὸν θαυμασμόν τῶν φίλων θὰ διατέλει σήμερον ὑπὸ τὴν σκληρὰν καὶ ἀνευρέματιστον κρίσιν τῆς Εὐρώπης; Οὐδεὶς ἀναμφιβόλως!

Ἡ Ἑλλάς εἰσελθοῦσα εἰς τὸν πόλεμον ψυχῆ τε καὶ σώματι εἰς τὴν εὐθιτωτέραν στιγμὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, χωρὶς κἂν νὰ ὑπολογίσῃ εἰς συμφέροντα ποταπὰ καὶ ἀνάξια λόγου, εἰ μὴ μόνον εἰς τὴν κραταίωσιν τῶν ὅπλων, παραπλεύρως τῶν ὁποίων σύμπας ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἔχυνε ῥαγδαίως τὸ αἷμά του, χωρὶς κἂν νὰ θελήσῃ νὰ σφετερισθῆ δόξας καὶ νίκας ἄλλων, εἰ μὴ μόνον νὰ προβάλῃ τὰς ὑπερόχους ἰδικὰς τῆς, εἰσῆλθε ξένη, ἐπαναλαμβάνομεν, πρὸς τὸ ποταπὸν συμφέρον, διὰ νὰ ὑπερισχύσῃ τὸ δίκαιον καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν λαῶν, ὡς μέχρι πρὸ στιγμῶν διευτυμπάνιζον, **δῆθεν δυστυχῶς**, καθ' ἃ μεταγενεστέρως ἀπεδείχθη, οἱ κραταῖοι τῆς γῆς!

Καὶ τί τάχα;

Διὰ τί νὰ θελήσωσι νὰ μᾶς παρασύρωσιν εἰς τὴν μεγάλην συμφεροντολόγον πάλην ἡμᾶς τοὺς

ιδανικοὺς, ἡμᾶς τοὺς πάντοτε ἐνδόξως πίπτοντας πρὸ μιᾶς Ἰδέας καὶ νὰ μᾶς ἔχωσι συγκρατητὰ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον δεμένους ὅπισθεν τῶν τηλεβόλων εἰς τὰ ἄδυτα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἀφ' οὗ μάλιστα αὐτοὶ ἠσύχασαν;

Καὶ τίς παραίτιος εἶναι διὰ τὴν παράτασιν τῆς λυπηρᾶς διὰ τὴν Ἑλλάδα ταύτης καταστάσεως;

Ἐκείνη ἡ ὑποσκάπτουσα τὰ θεμέλια τῆς Εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης, ἐκείνη ἡ προξενούσα σήμερον τὰς ὀδυνηροτέρας σκέψεις εἰς ὄλον τὸν κόσμον, ἐκείνη ἡ προδίδουσα σήμερον τὰ αἰθέρια ἰδανικὰ μιᾶς μεγάλης ἐπαναστάσεως ἐμπροσθεν εὐτελῶν συμφερόντων, ἐκείνη ἥτις μέχρι προχθὲς παρίστανε τὴν ἀναξιοπαθοῦσαν καὶ ἐξελιπάρει τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὸν Κόσμον ὄλον νὰ τὴν ἀφαρπάσῃ ἀπὸ τοῦ βαράθρου πρὸς τὸ ὁποῖον ὀλοταχῶς κατέπιπτε, παρίσταται σήμερον ἡ τοῦλάχιστον ἀφήγουν οἱ ἄλλοι, τῆ ἀληθείᾳ λυπηρόν, νὰ παρίσταται, ὡς ὁ κύριος παράγον ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς λύσεως τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος.

Καὶ αὕτη εἶναι ἡ Γαλλία!

Ἡ διάσκεψις εἰς τὰς Κάννας, ὅπου προγραμματικῶς ἀρχήθην ἐπεδίωξεν ἡ Γαλλία νὰ μὴ γίνῃ νύξιν ἐπὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος καὶ τὸ ἐξαγγελτόμενον παράρτημα ἢ παρακολούθημα τῆς διασκέψεως εἰς Γένουαν ἢ εἰς Παρισίους ἢ ἀλλαχοῦ, οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἔχουσιν, εἰ μὴ τὴν ἐπ' ἀόριστον παρέλκυσιν τῆς λύσεως, ἐξ ἧς τὰ μέγιστα ὠφελεῖται ἡ πολεμία Τουρκία, ἐν ᾧ ἡ Ἑλληνικὴ Φυλὴ χύνει ἀλύπητα τὸ αἷμά της εἰς τὰ Μικρασιατικὰ πεδία, πρὸς τὰ ὁποῖα ὤρμησε διὰ νὰ κραταιωθῶν τὰ ἰδανικὰ καὶ αἱ ἐλπίδες τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου καὶ ἰδιαίτερος τῆς Γαλλίας, ἥτις

ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ. κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

"Όσοι τών άξ. κ. κ. συνδρομητών δέν έλαβον τὸ πρῶτον φύλλον παρακαλοῦνται, εὐαρεστούμενοι, νά εἰδοποιήσουν έγγραφῶς τήν Διεύθυνσίν μας, ἵνα σὺν τῇ ἀποστολῇ ἑτέρου φύλλου ὑποβάλλωμεν παράπονα εἰς τήν ἄρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ταχυδρομείου.

Παρακαλοῦνται ὅσοι τών κ. κ. συνδρομητῶν δέν κατέβαλον τήν συνδρομήν των, ὅπως, εὐαρεστούμενοι, διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ταχυδρομείου ἐμβάσωσι πρὸς τήν Διεύθυνσιν τὸ ἀντίτιμον ταύτης.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Διευθύνσεως)

ὑπερβαλλόντως καί μὲ ἀκράτητον παραφροσύνην ἐφλυάρει πρὸ στιγμῶν ἀκριβῶς!

Ἡ Ἑλλάς ἀηλιπίσθη τελείως ἀπὸ τὴν Γαλλίαν παρὰ τῆς ὁποίας οὐδὲ κἀν ἐζήτησεν ἐνίσχυσιν, εἰμὴ μόνον τὴν ἀπονομήν τῆς δικαιοσύνης, τὸ ἀντιστάθμισμα τοῦ αἵματος τῶν Ἑλλήνων τοῦ χυθέντος ὑπὲρ τῆς ὑπερισχύσεως ὄπλων ἀγνωμόνων.

Εἶναι ἢ οὐ συμφέρον γαί καθῆκον κατόπιν τῆς θλιβερᾶς στάσεως τῆς Γαλλίας ἐναντι τῶν πατροπαράδοτων Ἑλληνικῶν δικαίων, εἰς τοὺς Κυβερνῶντας τὴν Ἑλλάδα νά στρέψωσιν ὀλοφάνερα τὴν προσοχήν των ἐκεῖ ὅπου ἡ πλάστιγξ τῆς δικαιοσύνης δέν ἔχει χαλαρωθῆ, ἐκεῖ ὅπου ἡ περίφημος ἐποποιία τῆς Μ. Ἀσίας εὗρεν αἰσθηματικὸν μᾶλλον ἀντίκτυπον;

Καί εἶναι ἢ οὐ καθῆκον καί συμφέρον ἐπιτασσόμενον ὑπὸ τῆς ἀνάγκης νά εἴπωσι καθαρὰ καί ἄνευ δισταγμῶν οἱ διαχειριζόμενοι τὰς τύχας τῆς Ἑλλάδος, καθ' ἣν ἄλλως ἔχουσιν ὑποχρέωσιν, πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ὃν ἀντιπροσωπεύουσιν, ὅτι οἱ Γάλλοι εἶναι σήμερον ἄσπονδοι ἔχθροὶ τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ Ἑλληνισμὸς ὀλόκληρος ὀφείλει νά φανερώσῃ μῖσος τὸ ὁποῖον ταπεινὴ, εὐτελής καί ἀνεργάριστος πολιτικὴ τῆς Γαλλίας τοῦ ἐμπνέει;

Εἶναι καιρὸς πλέον νά παύσῃ ὁ καταναλισκόμενος λιβανωτός, νά παύσῃ ἡ ἐξευτελιστικὴ ἐκλιπάρυσις διὰ τὴν ἀπονομήν τῆς δικαιοσύνης. Αὐτὴ θὰ ἔλθῃ ἀργὰ ἢ σύντομα μόνη της. Τὸ ἐννοοῦμεν ὅλοι πολὺ καλά.

Οὔτε αἱ Κάνναι, οὔτε ἡ Γένονα, οὔτε οἱ Παρίσιοι, οὔτε κἀθε ἄλλη πόλις τοῦ Κόσμου, ὅπου πολυτελεῖς ἀμαξοστοιχίαι ἢ θαλαμηγοὶ, πολυπληθεῖς ἀκολουθίαι σοφῶν καί ἀσόφων, φέρουσι τὰ Πρωθυπουργικὰ χαρτοφυλάκια τῶν τριῶν

Δυνάμεων πλήρη ὑπονοιῶν, θὰ εἶναι δυνατὸν νά σώσωσι τὴν κατάστασιν.

Ἡ λύσις θὰ ἔλθῃ μόνη της κατὰ τὴν φυσιολογικὴν σειρὰν, ἣν τὰ πράγματα προσέλαβον.

G. N. I.

Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ

ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὸ ἰσχύον Σύνταγμα ἐπανέλαβε τὰς περὶ ἰσοβιότητος διατάξεις τοῦ Συντάγματος τοῦ 1864 τῶν ἀρεοπαγιτῶν, τῶν ἐφετῶν, τῶν πρωτοδικῶν καί τῶν μελῶν τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου (ἄρθρα 88 καί 98), συγχρόνως δὲ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ κατεστάθησαν μόνιμοὶ πάντες οἱ λοιποὶ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι, οἵτινες δέν ἐπιτρέπεται ν' ἀπολυθῶσιν ἔνεκα πειθαρχικῶν παραπτωμάτων, νόσου ἢ ἀνεπαρκείας εἰμὴ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως εἰδικῶς ἠτιολογημένης, ἐκδιδομένης δὲ καί ἀπαγγελλομένης ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει (ἄρθρα 88, 92 καί 93).

Ἐσαύτως χάριν τῆς πλήρους ἀνεξαρτησίας τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων ὠρίσθη (ἄρθρον 90) ὅτι οὗτοι, πλὴν τῶν ὑπογραμματέων, τοποθετοῦνται, μετατίθενται καί προάγονται μετ' ἀπόφασιν τοῦ ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου, μὴ ἀπαιτουμένης τοιαύτης ἀποφάσεως προκειμένου περὶ προαγωγῆς εἰς τὰς θέσεις τοῦ Προέδρου, Ἀντιπροέδρου, καί Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Περιλήφθησαν ἐπίσης διατάξεις ἐν ἄρθροις 88 καί 98 περὶ ἀποχωρήσεως λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας τῶν τε ἰσοβίων καί τῶν μονίμων ἐμμίσθων δικαστικῶν ὑπαλλήλων, ἀλλ' ἡ πειθαρχικὴ ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἐξουσία ἀφέθη διεπομένη ὑπὸ τῶν καί πρὶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων, πλὴν τῆς ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τοῦ Ἀρείου Πάγου καί τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀκουμένης ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 104 Συμβουλίου, συγκειμένου ἐκ δύο μελῶν ἐξ ἐκάστου τῶν Σωμάτων τούτων καί δύο Καθηγητῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Ὡς πρὸς τοὺς διοικητικοὺς ὑπαλλήλους ὠρίσθη (ἄρθρον 102) ὅτι ἀπὸ τῆς λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας θέλουσι κατασταθῆ μόνιμοι, πλὴν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένων ἐξαιρέσεων (τῶν προσόντων καί τῆς μονιμότητος δύνανται νά ἐξαιρεθῶσι διὰ νόμου οἱ πρῶτος καί διπλωματικοὶ πράκτορες, οἱ γενικοὶ πρόξενοι, οἱ γενικοὶ γραμματεῖς τῶν Ὑπουργείων, οἱ ἰδιαίτεροι γραμματεῖς τῶν Ὑπουργῶν, οἱ Νομάρχαι καί ὁ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται αἱ σχετικαὶ ὑπηρεσίαι. Πλὴν δὲ τῶν περιπτώσεων τῆς παύσεως δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως δέν θέλουσι μετατίθεσθαι ἄνευ συμφώνου γνωμοδοτήσεως, οὐδὲ ἀπολύεσθαι ἢ ὑποβιβάζεσθαι ἄνευ εἰδικῆς ἀποφάσεως συμβουλίου κατὰ νόμον ὀργανωμένου καί ἐκ μονίμων ὑπαλλήλων κατὰ τὰ δύο τρίτα ἀποτελουμένου. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κατὰ τὰ εἰδικότερον ἐν τῷ σχετικῷ νόμῳ ὀρισθησόμενα.

Τοιαῦται αἱ περὶ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων θεμελιώδεις διατάξεις καί τοιαῦται αἱ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγγυήσεις, τῶν μὲν ἰσοβίων καί κατὰ δεύτερον λόγον τῶν μονίμων δικαστικῶν ὑπαλλήλων πληρέστεραι, τῶν δὲ διοικητικῶν ὑπαλλήλων ἀτελεῖς μὲν καί ἀνεφάρμοστοι, λόγῳ τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, πάντως ὅμως προστατευτικαὶ ἐν σχέσει πρὸς τὰς μέχρι τοῦ ἔτους 1911 ἰσχυούσας σχετικὰς διατάξεις.

Ἐκτοτε διέρρησε πλήρης δεκαετία. Ὅποια λοιπὸν ἢ κατὰ τὴν δεκαετίαν ταύτην ἐπιδειχθεῖσα

μέριμνα καί ποῖον τὸ ἐπιδειχθὲν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς τελειώσεως τοῦ ἀρξαμένου κατὰ τὸ 1911 ἔργου, τῆς χειραφετήσεως τοῦτέστι τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων καί τῆς πλήρους αὐτῶν ἀνεξαρτησίας ἐν τῇ ἰδεώδει ἐπιτελεσει τῶν ὑφίστων αὐτῶν καθηκόντων, ἀπαραίτητῳ διὰ τὴν ἐδραίωσιν πολιτείας εὐνομουμένης;

Ἡ ἱστορία τῆς χρονικῆς ταύτης περιόδου εἶναι γνωστὴ. Ἄλλως τε δέν εἴμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνοι, οἵτινες θ' ἀσχοληθῶμεν μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς δεκαετίας ταύτης, ἱστορίαν καθαρῶς πολιτικὴν.

Ἡμεῖς αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσιν, ἀπὸ περιοπῆς ἐξετάζοντες τὸ ζήτημα, νά διαδηλώσωμεν τὴν ὀδύνην μας δι' ὅσους ἢ τάξεις τῶν ἀνθρώπων, εἰς οὓς ἀνετιθέῃ ἢ ἐκπροσώπησις τοῦ Κράτους καί εἰς χεῖρας τῶν ὁποίων ἢ Πολιτεία ἐνεπιστεύθη αὐτὴν ταύτην τὴν προόδόν της, αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπαρξίν της, ὑπέστη κλυδωνισμοὺς καί μεταπτώσεις, ἀλλὰ καί καταπτώσεις.

Καί αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην, ἀπὸ ἱερᾶς πρὸς τὴν Πατρίδα ὑποχρέωσεως, ἀπὸ ἀγνοῦ πρὸς αὐτὴν ἐνδιαφέροντος, νά ἐρωτήσωμεν

— Φρονεῖτε σεις, οἵτινες χθὲς ἢ σήμερον ἢ αὔριον ἐτάχθητε, εἴθε ἢ θὰ ταχθῆτε ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὑπεύθυνοι ἐργάται, ἀλλὰ καί φρονεοὶ τῆς εὐμερίας του, φρονεῖτε λέγομεν, ὅτι τὴν εὐμερίαν ταύτην θὰ ἐξασφαλίσθη δι' ἄλλων μέσων καί ἐπομένως δεδικαιολογημένως ἀρνεῖσθε ἢ ἀδιαφορεῖτε νά ἐξασφαλίσθη αὐτῷ καλὴν, ἰδανικὴν ἠθέλομεν νά εἴπωμεν, διοίκησιν;

Ἄλλὰ ποῖα εἶναι λοιπὸν τὰ ἄλλα μέσα, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν καί θὰ ἐξακολουθῶμεν ν' ἀγνοῶμεν μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου;

Ἄλλὰ καί ἂν ἀκόμη παραδεχθῶμεν ὅτι καί ἄλλοι ὑφίστανται τρόποι ἐξασφαλίζοντες τὴν καλὴν διοίκησιν, μήπως οἱ τρόποι οὗτοι, μήπως τὰ μέσα ταῦτα δύνανται νά θεωρηθῶσι σημασίας δευτερευούσης, βάσις δὲ πάσης ἐνεργείας διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ τοιούτου σκοποῦ εἶναι ἢ ὑπαρξίς ὀργάνων ἱκανῶν καί ἐναρέτων;

Καί διὰ νά μὴ ἐπεκτείνωμεθα εἰς ἀπορίας, εὐτυχῶς μὴ ὑφισταμένας ὀδυσιαστικῶς εἰς οὐδεμίαν τῶν παρ' ἡμῖν κοινωνικῶν τάξεων, φρονοῦμεν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ὀργανώσεως, τῆς ἐξασφαλίσεως καί χειραφετήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καί ἐπομένως τοῦ δικαιώματος τοῦ Κράτους καί τοῦ λαοῦ, λαμβανομένου ὡς συνόλου ἀτόμων, τοῦ ἀπατεῖν παρ' αὐτῶν τὴν συμφωνίαν πρὸς τοὺς νόμους καί τὴν ἠθικὴν ἐνίσκησιν τῶν δικαιωμάτων καί τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρέωσεων αὐτῶν, καταδεῖκννται τοσούτῳ ἐπιγῶν ὄσῳ μεγαλύτερον πρέπει νά ὑφίσταται εἰς πάντας ἀνεξαρτέτως τοὺς Ἑλληνας τὸ ἐνδιαφέρον καί ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα.

Εἶναι ἀνάγκη Ἑθνικὴ πρὶν ἢ περιέλθωμεν εἰς διοικητικὴν ἀποσύνθεσιν, νά ληφθῶσιν ἀμέσως μέτρα ῥιζικὰ τὰ ὁποῖα θὰ λύσωσι τὰς χεῖρας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ ταπεινοῦ κομματισμοῦ καί τῶν ποικίλων ἐκείνων ἐπιρροῶν, πρὸς ἃς καλῶς ἢ κακῶς ὑποτάσσονται, ἐκεῖνοι ἐκ τῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ἀναγκάζονται ἢ εὐνεθίσαν νά ὑποτάσσονται.

Εἶναι ἀνάγκη τὰς ἐνεργείας τῶν δημοσίων ἀρχῶν καί ὑπηρεσιῶν νά κανονίξῃ ὁ Νόμος καί νά συμπληρώνη ἢ ἠθικὴ καί ἢ ἀνεξάρτητος κρίσις, οὐχὶ δὲ ὁ Βουλευτὴς καί ὁ κομματάρχης ἐμφανιζόμενος ὡς δεσπότης, καί οἰκειοποιούμενος ἀγνωστος διὰ τὸ Πολίτευμά μας ἐξουσίας.

Εἶναι ἀνάγκη τὰ συρτάρια τῶν προϊσταμένων τῶν ὑπηρεσιῶν καί τῶν διαφόρων Προσωπαρχῶν ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς πληθώρας τῶν σημειωμάτων διὰ νά μὴ φιλοξενήσωσιν εἰς τὸ μέλλον τοιούτου εἴδους, στρατσόχαρτα ὑβρίζοντα τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καί ὑπονομεύοντα τὴν Διοίκησιν.

Εἶναι ἀνάγκη νά γνωρίζῃ ὁ ὑπάλληλος ὅτι ταχθεῖς ἐκεῖ ὅπου ἐτάχθη ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νά ἀποβλέπῃ πρὸς τῆς Πατρίδος καί τοῦ Κράτους τὸ συμφέρον, ὡς πρὸς δὲ τὰ δικαιώματα καί τὰς ὑποχρέωσεως τῶν πολιτῶν ν' ἀποβαίῃ κριτὴς ἀδέκαστος ἐμπνέων ἐν παντὶ καί πάντοτε τὸν σεβα-

σμὸν καί τὴν ἐκτίμησιν. Εἶναι ἀνάγκη τέλος νά γνωρίζῃ ὁ ὑπάλληλος νά ἐργάζεται καί ἐνεργῇ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἀρμοδιότητός του ἐλεύθερος, διότι οὕτω μόνον εἶναι δυνατὸν νά ζητηθῶσι παρ' αὐτοῦ εὐθύναι τῶν πράξεών του.

Εὐτυχῶς σήμερον ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξυγιάνσεως τῆς διοικήσεως ἐμφανίζεται πλέον ἢ ἄλλοτε ὡς ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ, τὸ δὲ ζήτημα τῆς ἐξασφαλίσεως διοικητικῶν ὑπαλλήλων ἀναξίτων τῆς ἀποστολῆς των πανταχόθεν ἀναγνωρίζεται ὡς τὸ μοναδικὸν ζήτημα εἰς τὸ ὁποῖον ἰδιαίτερον ὀφείλει ν' ἀποδοθῇ προσοχήν ἢ Κυβερνήσις τῆς Χώρας, ἰδιαίτερος δὲ καί ἀμέσως ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὴν λύσιν αὐτοῦ.

Ἡ ἐπέκτασις τῶν ὀρίων τοῦ Κράτους εἶναι εἰς εἰσέτι λόγος νά κενεθῇ κατὰ τρόπον ἐπείγοντα καί ἀποτελεσματικὸν ἢ Κυβερνήσις καί νά προέλθῃ ἀμέσως εἰς ἀποφάσεις, ἀποφάσεις ὅμως λουούσας ὀριστικῶς τὸ ζήτημα, διότι ἡ λήψις ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡμιμέτρων εἶναι κίνδυνος νά διασαλεύσῃ ἔτι πλέον τὰ θεμέλια τῆς διοικήσεως.

Ὅταν ἐγεννήθη τὸ ζήτημα τῆς ἐξευρέσεως καί τῆς ἀποστολῆς ὑπαλλήλων εἰς τὰς καταληφθεῖσας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ χώρας, εὐθέθηνεν, ὀφείλομεν νά τὸ ὀμολογήσωμεν, εἰς σχετικὴν ἂν μὴ ἀπόλυτον ἀδυναμίαν.

Καί ὅταν ἀκόμη οἱ ὑπάλληλοι αὐτοὶ ἐξευρέθησαν, αἱ ὑπηρεσίαι ἀφ' ὧν ἀπεσπάρθησαν ἠσθάνθησαν σημαντικῶς τὴν ἑλλειψιν αὐτῶν.

Ἄλλὰ τότε τί συμβαίνει; Ἐπαυσαν λοιπὸν οἱ θεσπιθῆραι κρούοντες τὰς θύρας τῶν Ὑπουργείων καί τῶν ἄλλων ὑπηρεσιῶν;

— Μάλιστα ἐπαυσαν. Τοῦτο ἴσως οὐδὲ ἔπρεπε κἀν νά σημειωθῆ. Εἶναι τόσῳ γνωστὸν εἰς τοὺς πάντας καί εἰς ἐκείνους ἀκόμη, οἵτινες οὐδέποτε ἀψηλοχλήθησαν μὲ τὰ τῆς Διοικήσεως παρ' ἡμῖν.

Οἱ ἐπιστήμονες καί οἱ ὀπωσθήποτε μορφωμένοι νέοι προκειμένου νά ἐκλέξωσι τὸ στάδιόν των, ὡς ἄρθρον πρῶτον τῶν σκέψεῶν των ἔχουσι: Ἐλακρὰν ἀπὸ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

Ἄλλὰ πῶς τότε θὰ ἐπιτύχωμεν νά ἐκλύσωμεν εἰς τὰς τάξεις τῶν ὑπαλλήλων τοὺς μορφωμένους καί ἱκανοὺς, ἀλλὰ καί τοὺς ἐναρέτους;

Μήπως δι' ἐπιτάξεως; Ἴσως νά μὴ σᾶς διαφεύγῃ τὴν μνήμην ἡ περὶ ἐπιτάξεως θεωρία ἢ ἀναπτυχθεῖσα πιθανῶς μὲ ἀξιώσεως σοβαρᾶς ἀνακαλύψεως, καθ' ἣν ἐποχὴν αἱ καταλαβανόμενα χῶρα ἐστεροῦντο τῶν ἀπαραίτητων ὀργάνων διοικητικῶν.

Ἄλλ' ἡ θεωρία τῆς ἐπιτάξεως πιθανὸν νά διατυπωθῇ εἰς στιγμὰς ἐνθουσιασμοῦ, εὐθύς ὅμως μετὰ τὴν κατεύνασιν τῶν πρῶτων ἐνθουσιασμῶν ὁ ἐφευρέτης ὀφείλει, ἐὰν ἔχη τὴν δύναμιν τοῦ σκέπτεσθαι σοβαρῶς καί τὴν ἀντίληψιν διὰ τὴ ὀραιότερα τῶν ἀρετῶν εἶναι τὸ νά ἀναγνωρίζῃ κανεῖς τὸ σφάλμα του, ν' ἀπασχολήσῃ ἔστω καί ἐπιπολαιῶς ἀκόμη τὸ πνεῦμά του καί νά ἐρωτήσῃ:

— Διατί ἀρὰ γέ τοσαύτη ἀδιαφορία; Μήπως ἡ θέσις τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου κατέστη προβληματικὴ; Ἐσχάτως δὲ προσθῆτομεν ἡμεῖς καί κατακριτέα;

— Καί εἶναι δυνατὸν ἢ ἀπάντησις εἰς τοιαύτην ἐρώτησιν νά εἶναι ποτὲ ἀρνητικὴ;

Θέλομεν νά ἔχωμεν ὑπαλλήλους ἱκανοὺς, ἠθικοὺς, μορφωμένους, ἀξιοπρεπεῖς ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Θέλομεν νά ἔχωμεν ὑπαλλήλους μετρῶντας μὲ τὸ αὐτὸ μέτρον, ἐκτελοῦντας τὸ καθῆκον των, ἐργαζομένους τακτικῶς, τακτικώτατα, κεκοσμημένους τέλος μὲ τόσα προτερήματα, ὅσα δέν εἶναι δυνατὸν νά ἔχη ὁ τελειότερος τῶν ἀνθρώπων.

Αὐτὸ τὸ θέλομεν. Ὑποτίθεται ὅτι τὸ θέλομεν.

Διότι τὸ θέλομεν εἰς τὰς ἀκαδημαϊκὰς μας συζητήσεις, εἰς τὰς συζητήσεις τὰς ἐπισήμους ἢ καί τὰς τῶν κερφαίων ἀκόμη.

— Ἄλλ' ὅταν ὁ ὑπάλληλος αὐτὸς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων του, συμμορφούμενος καί ἐκτελῶν τοὺς νόμους τοῦ Κράτους μᾶς ἀπαιτήσῃ κάτι, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς παρελείψαμεν

καὶ τὸ ὁποῖον ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ, ἢ μᾶς ἀρνηθῆ ὅτι ὁ νόμος τῷ ἐπιβάλλει ν' ἀρνηθῆ καὶ ἡμεῖς θὰ ἐπεθυμοῦμεν νὰ τὸ ἔχωμεν, αὐτὸ τὸ κατὰ σημαντικὸν ἢ ἀσημαντικόν, εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῆτε τὴν συνέχειαν αὐτῆς τῆς ἀπαιτήσεως ἢ τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἱκανοῦ καὶ ἐναρέτου ὑπαλλήλου;

Ὁ ὑπάλληλος αὐτὸς ὡς διὰ μαγικῆς θάβδου μεταβάλλεται εἰς ἀνίκανον, ἀνήθικον, ἐκμεταλλευτὴν, βάνουσον κλπ. κλπ. Ὁ ἀδικηθεὶς!!! ὁδεύει εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἰσχυροῦ. Ὁ ἰσχυρὸς ὁδεύει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον. Ἐὰν ὁ ἀρμόδιος Προϊστάμενος τῆς ὑπηρεσίας τιμᾷ τὴν θέσιν, ἢν τῷ ἐνεπιστεύθη ἢ Πατρίς, ὁ ὑπάλληλος θὰ σωθῆ ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς καὶ ἢ ἐκστρατεία τοῦ κομματάρχου (ὡς γνωστὸν κάθε ἑωμῆδος εἶναι καὶ κομματάρχης. Ἀποδοτέον εἰς τὸ κλίμα) τοῦ διαθέτοντος τρεῖς ψήφους τεματίζεται ἀδόξως διὰ νὰ ἐπαναληφθῆ καὶ πάλιν ἀφοῦ εἶναι ἐκστρατεία ἱερὰ καὶ ἀποβλέπει διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος!!

Ἐὰν ὅμως ὁ Προϊστάμενος τῆς ὑπηρεσίας ἐσυνείδησεν νὰ κολακεύηται ὅτι εἶναι φίλος τῶν ἰσχυρῶν καὶ ὅτι τελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν των!! ὁ ὑπάλληλος ἀπολύεται κατὰ τὸν τάδε ἢ τὸν τάδε τυπικῶς νόμιμον ἢ καὶ παράνομον ἐνίοτε τρόπον, ἀνίσχυρος ἀπὸς ἀπέναντι τῆς ἰσχυρῆς πλεκτάνης τῶν ἐπιτηδείων καὶ ἰσχυρῶν, ἢ ἐπιεικῶς κρινόμενος ὑποβιβάζεται ἢ μετατίθεται δυσμενῶς, διὰ νὰ μάθῃ ἐπὶ τέλους νὰ συνειθίσῃ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξακολουθῆ, πολὺ κακῶς ποιῶν, νὰ θεωρῆ τὸς νόμους ὑπερτέρους τῶν κομματάρχων καὶ τῶν φίλων!!

— Καὶ ἢ μὲν ἀπόλυσις ἐνὸς ὑπαλλήλου ἱκανοῦ καὶ ἠθικοῦ ὅπως δύναται τις νὰ ἐξαγάγῃ ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω μυθιστορηματικῶς κάπως ἐκτεθέντα, πιθανόν νὰ εἶναι μὲν ἀδικία τοῦ Κράτους πρὸς ἕνα εὐδίκως ἐκπληρώσαντα τὰ καθήκοντά του, ἀλλὰ ἢ διὰ τῆς μεθόδου τῶν δυσμενῶν μεταθέσεων τιμωρία καθὼς καὶ τῶν ἄλλων πειθαρχικῶν ποινῶν δὲν φρονεῖτε ὅτι ἐγκλίει τοὺς πλειοτέρους κινδύνους καὶ ὅτι διασαλεύει τὸ, ἔστω καὶ ὑπέροχον, ἠθικὸν σθένος καὶ τῶν ἐναρετωτάτων ἀνόμη ὑπαλλήλων;

Καὶ ὁ λόγος εἶναι ἀπλοῦστατος. Ἀντὶ νὰ ἐκτελῶσι τὰ καθήκοντά των, ὅπως ἐννοοῦσι ταῦτα οἱ νόμοι καὶ ἢ ἠθικὴ καὶ συγχρόνως νὰ διαλύρῶνται ὡς πταίσται ἐνώπιον τῆς κοινῆς καὶ τῶν συναδέλφων των καὶ νὰ βιώσι πάντοτε εἰς τὰς ἀπομακρυνόμενας γωνίας τῆς Ἑλλάδος, συμμορφοῦνται πρὸς τὸ περιβάλλον, ὄχι πλέον ἡρέμα, ἀλλὰ ταχέως καὶ ἀμυνόμενοι, καὶ οὕτω καὶ ἐννοίων γίνονται ἀξιοὶ καὶ φίλους ἰσχυροῦς ἀποκτιῶσι καὶ τὴν Πατρίδα ὠθοῦσι κατὰ κρημνῶν.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποῖα εἶναι τὰ θέληγητα μὲ τὰ ὁποῖα διέρχονται τὸν ὑπηρεσιακὸν αὐτῶν βίον οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ὅταν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχωσι οὐδὲ κἂν τὴν πιθανότητα ὅτι θὰ προστατευθῶσιν ἀπέναντι τῶν εἰθισμένων νὰ θεωρῶσιν αὐτοὺς ὡς ἀνδραίμελα καὶ ὡς ἐκτελεστὰς τῶν παρανόμων ἀξιώσεων των;

Καὶ τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ προσελκύσῃ εἰς τὰς τάξεις τῶν ὑπαλλήλων χαρακτήρος ἀνεραίου ἀνθρώπου, ἔχοντας δὲ τὴν ἠθικὴν ὡς πρόγραμμα τοῦ βίου αὐτῶν;

Καὶ πρὸς τοιαύτης καταστάσεως, ἀδιάφορον ἂν ὁμοίως, μετριωτέρας ἢ χειροτέρας τί δέον γενέσθαι;

Ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω τὴν ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν τῆς ὑπάρξεως τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἣτις ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ νὰ ἑνθμίσῃ τὰ ἔχοντα ἀνάγκην ἑνθμίσεως, νὰ βελτιώσῃ τὰ κακῶς κείμενα νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν λαὸν τὴν εὐδαιμονίαν.

Ἐὰν πρῶτιστον καὶ κύριον καθήκον τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως εἶναι ἢ ἐξασφάλισις καλῆς διοικήσεως, ὅπως ἄλλως τε καὶ γενικῶς εἶναι παραδεχόμενον, ἐξασφάλισις δὲ καλῆς διοικήσεως εἶναι ταῦτὸν πρὸς τὴν ἐξασφάλισιν διοικητικῶν ὀργανῶν ἱκανῶν καὶ ἐναρέτων, ἄς ἀποφασίσῃ ἀνεκδοκίμως καὶ ἐν πλήρει ἐπιγνώσει ὅτι ὑψίστην πρὸς τὴν Πατρίδα προσφέρει ὑπηρεσίαν, τὴν χειραφέτησιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων διὰ συνταγματικῆς διατάξεως, μὴ ἐξαρτωμένης ἀπὸ ἀρέσεως ἢ καὶ προθεσμίας, ἀλλὰ σαφοῦς καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἐφαρμοστέας.

— Πᾶσα ἀπώτερος διατυπώσεως τριαύτης διατάξεως ἴσως ἤθελε θεωρηθῆ ἀσέβεια πρὸς τὸ Κυρίαρχον Σῶμα, ἄλλως τε γνώμη ἀτομικὴ ἐπὶ τοιούτων ζητημάτων ὁσονδήποτε σοφὴ καὶ ἂν εἶναι, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι πάντοτε καὶ ἢ ὀρθή.

Ἐὰν ὅμως τὸναντίον γνώμη ὁμάδος εἰδικῆς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἰσφέρῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος καὶ νὰ θέσῃ ὑπ' ὄφιν ἐκείνων, οἵτινες θέλουσι διαχειρισθῆ τὸ ζήτημα τὰς ἀντιλήψεις αὐτῆς, ἀντιλήψεις ἀπορροεούσας ἀπὸ τῶν πραγμάτων, τότε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἔχει τὸν λόγον.

(Ἔπεται συνέχεια)

A.

Ο ΑΓΩΝ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ EN ITALIA

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΥΠΟ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ Χ. ΔΕΛΕΝΔΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως Τζιολιττι ὑπουργὸς τοῦ Ἐμπορίου κ. Ἀλέσσιο εἰς ἐκλογικὸν του λόγον εἶχεν ἀναγγεῖλαι τὴν λήψιν προστατευτικῶν μέτρων διὰ τὴν βιομηχανίαν τῆς βαφικῆς, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ καθορίσῃ παντάπασιν ποῖα θὰ ἦσαν τὰ μέτρα ταῦτα. Μία μόνη λέξις ἀρκεῖ, ἵνα καταδείξῃ τὰς δυσκολίας, ἄς ἐκληροδοτήσῃ τὸ πρόβλημα τοῦτο εἰς τὸν κ. Μπολότι, διάδοχον τοῦ κ. Ἀλέσσιο ἐν τῷ ὑπουργείῳ τοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Δυνάμει τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν ἢ Ἰταλία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ ἐκ Γερμανίας εἰς καθωρισμένας τιμὰς 3.500.000 χιλιόγραμμα βαφικῶν εἰδῶν μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1920, μεθ' ἣν τὸ ποσὸν τοῦτο περιστέλλεται εἰς 200.000 χιλιόγραμμα μηνιαίως.

Μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1911 δὲν εἶχε λάβει ἢ μόνον 1.500.000 χιλιόγραμμα, καίτοι ἢ ποσότης αὕτη ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, ἣτις δὲν εἶχεν ἀπασχολῆσαι εἰμὴ 400.000 χιλιόγραμμα περίπου.

Ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ἐμπιστευθῆ τὴν πώλησιν τῶν γερμανικῶν βαφῶν εἰς τινα Ἐνωσιν παραγωγῶν καὶ καταναλωτῶν. Τὰ διὰ τὸ 1919 ἀποτελέσματα ἦσαν ἐξαιρετικῶς ἱκανοποιητικὰ, σήμερον ταῦτα εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἀποκαρδιωτικὰ. Αἱ τιμαὶ κατῆλθον τόσοσιν χαμηλά, λόγῳ τῆς κρίσεως τῆς βιομηχανίας τοῦ βράμακος, ἣτις κατὰ τοὺς Ἰταλοὺς παραγωγούς, ἄρτι ἐγκατασταθέντας ἐκεῖ, ἐπιφέρει ζήμιας.

Οἱ παραγωγοὶ οὗτοι ζητοῦσι τὴν ἐπιβολὴν δασμοῦ τριῶν λιπετῶν κατὰ χιλιόγραμμον, ὅπερ θὰ ἐπέφερε αὐξήσιν κατὰ 150% εἰς τὰς τιμὰς τῆς βαφῆς καὶ θὰ καθίστα δυσκολωτέραν τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ὑφαντουργικῶν προϊόντων.

Ἡ Ἰταλία ἀντιμετωπίζει καὶ ἄλλας σοβαρὰς βιομηχανικὰς δυσχερείας, ὧν ἢ λύσις δὲν εἶνε εὐκολος. Καίτοι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀεργούντων ἐργατῶν κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ παρελθόντος Μαΐου δὲν ὑπῆρξε πολὺ μέγας—200.000 περίπου—ἐν τούτοις παρὰ πάντων προδίδεται ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος θέλει ἐντὸς ὀλίγου ὑπερακοτισθῆ. Ἡδὴ 320.000 ἐργατῶν κατὰ τὸν μῆνα Ἰουνίου ἐργάζονται ὀλιγωτέρας ἐργασίμους ἡμέρας πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀποπομπῆς.

Ἡ βιομηχανία τοῦ βράμακος, ἢ πλέον τῶν ἄλλων Ἰταλικῶν βιομηχανιῶν ἀνεπτυγμένη, ἣτις κατὰ τὰς ὁμαλὰς περιστάσεις ἀπασχολεῖ 200.000 ἐργατῶν κατ' ἐλάχιστον, ἔχει σχεδὸν κατ' ὀλοκληρίαν σταματήσῃ, πάσχει σήμερον πολὺ περισσότερο ἢ ἀμέσως μετὰ τὸν πόλεμον, ὅποτε ἔσχε στιγμὰς εὐημερίας, εἰς ἄς οὐδὲ κατὰ τὸ παρελθὸν εὐρέθη. Ἀλλ' αἱ στιγμαὶ αὗται δὲν διήρκεσαν ἐπὶ πολὺ, ὡς τοῦτο συνέβη καὶ εἰς ἄλλας χώρας, καὶ ἰδίως ἐν Ἀγγλίᾳ, ἢ δὲ κατάπτωσις αὕτη δέον νὰ θεωρηθῆ ὡς μεγαλυτέρας ἐκτάσεως, ἀκριβῶς διότι ἢ εὐημερία αὕτη προεβλέπετο ὡς διαρκείας.

Παρὰ ταῦτα, ὁ νέος περὶ μεταναστεύσεως Νόμος, ὃν ἢ Κυβέρνησις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἔθεσεν ἤδη ἐν ἰσχύϊ, καθιστᾷ σοβαρωτέραν τὴν κατάστασιν. Ὁ νόμος οὗτος ὑποδιβάξει τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἰταλῶν μεταναστῶν, οἵτινες ἐπιτρέπεται ν' ἀποβιβάσθωσι, ἀπὸ 200.000 εἰς 40.000. Ἐνδέχεται ὅμως, εἰς προσεχῆς μέλλον, τὸ βέθμα τῆς μεταναστεύσεως νὰ στραφῆ πρὸς τὴν Βραζιλίαν καὶ εἰς ἄλλας χώρας, ὅποτε ὑπερηθῶνται αἱ δυσχέρειαι αὗται, αἵτινες πρὸς τὸ παρὸν εἶνε ἐν τῶν μεγαλυτέρων προβλημάτων τῶν ἀπασχολούντων τὸ νέον Κοινοβούλιον.

Εἶνε γνωστὸν, τῷ ὄντι, ὅτι οἱ Ἰταλοὶ μεταναστῆ, ἐξ ὧν τὸ πλεῖστον ἐγκαταλείπουσι τὴν χώραν μετὰ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐπανόδου, καὶ οἵτινες εἶνε πολὺ ἐργατικοί, πολὺ λιτοδίτικοι καὶ πολὺ οἰκονόμοι, ὅτι ἀποστέλλουσι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἀποταμιευμάτων των εἰς τὴν γεννέτεράν των.

Τὰ ποσὰ ταῦτα, ἄτινα ἐν παρόδῳ ἦσαν σπουδαιότατα, καὶ τὰ ὅποια προήρχοντο ἐκ τῶν νέων μεταναστῶν ἢ ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐπέστρεφον, μόλις τοῦτο ἐπετρέπη ὑπὸ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, εἶχον ἐσχάτως ἐνασκήσῃ σπουδαίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ συναλλάγματος.

Πρὸ τῆς σοβαρότητος τῆς καταστάσεως, ἰδίως ἐν τῇ Νοτίῳ Ἰταλίᾳ, οἱ Γερουσιασταὶ καὶ οἱ Βουλευταὶ τῆς περιφέρειᾶς τῆς Νεαπόλεως ἐζήτησαν ἐσχάτως (Ἰούνιος 1921) παρὰ τοῦ ἐν Ποζουόλη Διευθυντοῦ τῶν καταστημάτων Ἀρμστρονγκ, ὅπως ἀναστελῆ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ μέχρι τῆς λήψεως σχετικῶν μέτρων παρὰ τοῦ κ. Τζιολιττι, ἄτινα ὅμως ἦτο δύσκολον νὰ καθορισθῶσι, δεδομένου ὅτι ἢ Κυβέρνησις εὐρίσκειτο πρὸ σωρείας αἰτήσεων οἰκονομικῆς ὑποστηρίξεως, ὑποβληθεισῶν αὐτῇ πανταχόθεν.

Ἐκτὸς τούτων ὁ νόμος περὶ φορολογίας τῶν πολεμικῶν κερδῶν, ὁ ὁποῖος ἐμελλε νὰ ἀποτελέσῃ μίαν τῶν κυριωτέρων πηγῶν τοῦ νέου προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων, θὰ ὑποστῆ ἀναμφιδόλως σοβαρὰς τροποποιήσεως. Ἡ ἐμπορικὴ ἀξία τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων καὶ τῶν πρώτων ὑλῶν ἐξέπεσε τόσοσιν ἀποτόμως καὶ τόσοσιν αἰφνιδίως, ὥστε πλεῖστον ἐμπορικὸν οἶκος θὰ ἀναγκασθῶσιν ἴσως διὰ νὰ πληρώσωσι τὸν φόρον τοῦτον νὰ ἐκποιήσωσιν ἅπασαν αὐτῶν τὴν περιουσίαν. Ἐταιρεῖται, αἵτινες εἶχον ἀγοράσει τὰς μηχανικὰς καὶ ἠλεκτρικὰς ἐγκαταστάσεις ἀντὶ πολλῶν ἑκατομμυρίων λιπετῶν, ὀφειλοῦσιν εἰσέτι

(1) Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν Ἰταλῶν μεταναστῶν ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1920 εἰς 364.770, ἐξ ὧν 211.227 διὰ χώρας ἐκτὸς τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑυρώπης, κυρίως δὲ διὰ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, Ἀγγλίαν, Βραζιλίαν καὶ Καναδᾶν. Κατὰ τοὺς τέσσαρας πρώτους μῆνας τοῦ 1921 ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταναστῶν ἀνῆλθεν εἰς 115.000. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννήσεων εἶνε πολὺ μέγας καὶ ὅτι ὁ πληθυσμὸς αὐξάνει κατὰ κλίμακα αἰσθητὴν καὶ σταθεράν. Ὁ πληθυσμὸς οὗτος ἀπὸ 23 ἑκατομ. περίπου τοῦ 1860 ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1911 εἰς 36 ἑκατομμύρια.

εἰς τὴν Κυβέρνησιν πολλὰ ἑκατομμύρια μετὰ τὴν ἐκποίησιν καὶ τοῦ τελευταίου ἐργαλείου, ὅπερ ἐκέκτηντο. Ναυπηγικαὶ τινες ἐπιχειρήσεις θὰ εὐρίσκοντο πρὸ δυσχερείας πληρωμῆς τοῦ φόρου καὶ ἂν ἐπώλουν καὶ τὸ τελευταῖον τῶν πλοίων καὶ τὸ τελευταῖον αὐτῶν ἐξάρτημα.

Αἱ ἐναντίον τοῦ φόρου τούτου ἐγερθεῖσαι διαμαρτυρίαι προήρχοντο ἐξ ὄλων τῶν μερῶν τῆς Ἰταλίας, εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι μερὶς τις βουλευτῶν ἤρχισε διαβλέπουσα ὅτι οὗτος εἶνε ἀνεφάρμοστος.

Πάντα τᾶνωτέρω καταδεικνύουσιν ὅτι τὸ οἰκονομικὸν ἔτος δὲν θὰ εἶνε τόσοσιν εὐνοϊκὸν ὅσον ἤλπιζον αἱ διάφοροι προβλέψεις. Ἡ ἀναμενομένη ἐλάττωσις τοῦ ἐνεστώτος ἐλλείμματος ἀπὸ 40 δισεκατομμυρίων εἰς 4 τοιαῦτα δὲν μέλλει νὰ πραγματοποιηθῆ κατ' ὄλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν.

Ἐπὶ τοὺς ὄρους τούτους καθίσταται εὐνόητος ἢ μὴ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως Τζιολιττι ἀποδοχὴ τῶν αἰτημάτων περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ὑποβληθέντων αὐτῇ παρὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἄτινα εἶχον προκαλέσῃ τὴν κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου ἐκτραγείσαν ἀπεργίαν αὐτῶν. Ἡ ἀποδοχὴ τῶν αἰτημάτων τούτων θὰ ἐπεβάρυνε τὸν προϋπολογισμὸν περὶ τὰ 2 ἢ 3 δισεκατομμύρια.

Ἐκτὸς τοῦ νόμου περὶ φορολογίας τῶν πολεμικῶν κερδῶν τοῦ προκαλοῦντος τὰς περισσοτέρας διαμαρτυρίας, εἰς τὴν αὐτὴν εὐρίσκειται μοῖραν καὶ νόμος, ὁ καθιστῶν ὑποχρεωτικὴν τὴν ὀνομαστικότητα τῶν τίτλων. Μεταξὺ τῶν πολεμίων τῆς ὀνομαστικότητος τῶν τίτλων προέχουσιν κατέχει θέσιν τὸ Λαϊκὸν Κόμμα. Διαδίδεται ὅτι τὸ Κόμμα τοῦτο πρόκειται νὰ εἰσηγηθῆ τὴν κατάργησιν ἢ τὴν βασικὴν τροποποίησιν τῶν δύο τούτων νομοθετημάτων. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ὀργανώσεων τῆς Βενετίας ἀπηύθυνον ἐκκλησίαν, δι' ἣς ἐπιζητεῖται ἢ ἀκώρωσις ἢ ἢ τροποποίησις τοῦ νόμου περὶ φορολογίας τῶν πολεμικῶν κερδῶν.

Ἡ Ἰταλία μέλλει νὰ διέλθῃ σοβαρὰν οἰκονομικὴν κρίσιν, δι' ἣ καὶ ἅπαντα τὰ κόμματα ἔχουσι στρέψει δλόκληρον τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ἡ Κυβέρνησις ἐσκόπευε νὰ καταργήσῃ τὰ διαρκούντος τοῦ πολέμου ληφθέντα μέτρα περὶ τῆς ἐκ μέρους τοῦ Κράτους μονοπωλήσεως τῶν σιτηρῶν καὶ τῆς ζακχάρως, ἄτινα μέτρα ἐβάρυνον ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ οἰκοδομήματος τῆς Ἰταλίας. Εἶχεν ἤδη ἐκδώσῃ διατάγματα δι' ὧν ἐχορηγεῖτο πᾶσα ἐλευθερία εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐμπορίαν ἀπὸ ἀραβοσίτου, τῆς βρώμης, τῆς κριθῆς καὶ σικκάλεως, καὶ δι' ὧν ἀπεκαθίσταντο εἰς τὰ προγενέστερα δικαιώματά των οἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσχωρηθεῖ.

Ὡς πρὸς τὸν σίτον τὸ ζήτημα εἶνε περιπλεγμένον λόγῳ τῶν δοθεισῶν ὑποσχέσεων εἰς τοὺς παραγωγεὶς καὶ καταναλωτὰς. Ἡ ζακχάρις παρουσιάζει δυσχερείας τῆς αὐτῆς φύσεως. Ἄρτι ἐκδοθῆν διατάγματα καταργεῖ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου τὰ δελτία τοῦ ἀποικιακοῦ τούτου. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως δὲν δύναται νὰ καταργήσῃ ἀμέσως τὸ μονοπώλιον τῆς ζακχάρως, διότι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τῶν τεύτλων τιμὴν καθορισθεῖσαν εἰς 16,50 λιρέττα, κατὰ καντάριον. Ἡ ἐγγύησις αὕτη ἦτο ἀναγκαία, διότι ἄνευ ταύτης οἱ καλλιεργηταὶ ἤρουντο νὰ καλλιεργήσῃσι τεύτλα. Αἱ συνέπειαι εἶναι σήμερον καταφανεῖς. Ὁ κ. Μπολότι δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ μὴ ἐκτελέσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ προκατόχου

του ληφθείσας υποχρεώσεις.

Τὸ ἄρθρον ἡμῶν τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ μελέτην τῶν οἰκονομικῶν ὄρων τῆς Ἰταλίας· μνημονεύσαντες τ' ἀνωτέρω ζητήματα, ἠθελησαμεν νὰ καταδείξωμεν πόσον δυσχερὲς εἶνε τὸ ἔργον μίας Κυβερνήσεως καὶ πόσον τὰ προβλήματα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ἐπενεργούσιν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τοιαύτης. Τὰ προβλήματα ταῦτα μέλλουσι ν' ἀποτελέσωσι μέρος τῶν σοβαρωτέρων ζητημάτων, εἰς ἃ μέλλει ν' ἀσχοληθῇ ἡ ἄρτι ἐκλεγείσα Βουλὴ.

(Ἔπεται συνέχεια)

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Πρὶν ἢ προχωρήσωμεν εἰς τὴν παρακολούθησιν τῆς ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1920 ἀναγκαστικῆς προϊόνσεως, λόγῳ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἡμῶν ἀρθρῳ ἀναφερομένων αἰτίων, ὑποτιμήσεως τῆς νομισματικῆς ἡμῶν μονάδος, εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν τινὰ ἐν σχέσει πρὸς θεωρίας τινὰς ἀναπτυχθείσας καθ' ὅσον ἀφορᾷ καὶ τὰ αἷτια ταῦτα.

Ἐπανειλημμένως κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπὸ τοῦ 1917 καὶ ἐντεῦθεν χρονικῆς περιόδου ἀνεπτύχθη, ὅτι ἡ γεννησιουργὸς αἰτία τῆς παρατηρηθείσης σπατάλης συναλλάγματος καὶ ἐν τῷ ἐμπορίῳ διὰ τῆς δημιουργίας ἀποθεμάτων ὑπὲρ τὰς ἀνάγκας τῆς ἀγορᾶς τοῦ ἐσωτερικοῦ ἢ τῆς διενεργείας ἀνυχοῦς διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου καὶ ἐν τῇ ἰδιωτικῇ ζωῇ διὰ τῶν περιττῶν δαπανῶν ὡς καὶ τῆς παντοειδοῦς κερδοσκοπίας, ἰδίως τῆς ἐνεργουμένης μετὰ τὰ ἐξηττελισμένα νομίσματα κτλ. ἦτο ἡ πληθωρική κυκλοφορία (inflation). ἡ προελθοῦσα ἐκ τῆς κατὰ τὸ 1918 καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1919 ἐκ τῆς δι' ἐκδόσεως χαρτονομίσματος πραγματοποιήσεως τοῦ συμμαχικοῦ δανείου τῶν δρ. 850.000.000, ὅπερ δλόκληρον κατηναλώθη εἰς πολεμικὰς δαπάνας μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1919.

Δὲν θέλομεν νὰ συζητήσωμεν, ἂν πράγματι ὑπῆρξε πληθωρική κυκλοφορία, διότι δὲν ἔχομεν πλήρη τὰ πρὸς τοῦτο στοιχεῖα πάντως μετὰ τὴν κατάρτησιν τῆς Σμύρνης, ἦτοι ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1919 δυσκόλως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐξηκολούθησε σοβοῦσα. Ἀλλὰ καὶ ἂν δεχθῶμεν ὅτι ὑπῆρξε κατὰ τι διάστημα, εἶνε δυνατόν νὰ ὑποστηρίξωμεν βεβαίως ὅτι ἡ πληθωρική κυκλοφορία γεννᾷ τὴν κερδοσκοπίαν, τὰ τολμηρὰ ἐμπόρια, τὴν σπατάλην καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχον βαθέτερα ψυχικὰ αἷτια, ἢ ἄκρατος ἔφεσις τοῦ ἀμέσου καὶ ἀκόπου πλουτισμοῦ καὶ ἡ μαγία τῶν ἀπολαύσεων, λοιμώδεις ψυχικαὶ νόσοι, ἐξόχως μεταδοτικαί, ἐπιπολάζουσαι συνήθως κατὰ τὰς πολεμικὰς ἢ μεταπολεμικὰς περιόδους, αἷτινες κυρίως ὠθοῦσι καὶ τὴν σπατάλην καὶ τὴν κερδοσκοπίαν; Καὶ ἂν ὑποθεθῇ, ὅτι ἐπεκράτει καὶ σύνεσις καὶ μελέτη τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων ἐκ μέρους τοῦ ἐμπορίου καὶ ἐμμονὴ τῶν ἰδιωτῶν εἰς τὸν προπολεμικὸν τρόπον ζωῆς, διατὶ ἡ περίσσεια τοῦ νομίσματος δὲν θὰ διωχετεύετο εἰς τὰ ταμεία τῶν Τραπεζῶν, ἵνα ἐκείθεν ὀδηγηθῇ εἰς δημιουργίαν βιομηχανιῶν, ἰδίως ἐκαστοῦσων πολεμικῶν ἀνάγκας, ἐπιτυχηανομένης δ' οὕτω οἰκονομίας συναλλάγματος; Διατὶ ἡ περίσσεια αὕτη δὲν θὰ ἐκάλυπτε δάνεια τοῦ κράτους ἐσωτερικά; Καὶ μήπως ἡ προσπάθεια τῶν ἐντόκων γραμματίων δὲν ἐστέρθη ἐν μέρει ὑπὸ ἐπιτυχίας; Ἀλλὰ διὰ τοιαύτην καθοδήγησιν ἀπαιτεῖτο ἔντονος πρωτοβουλία καὶ ἀκαταπόνητος προσπάθεια κυβερνητικῆ, συνεργασία τῶν Τραπεζῶν καὶ τῶν μεγάλων κεφαλαιούχων, εὐρυτάτη καὶ ἀδιάκοπος προπαγάνδα ἰδίως μεταξὺ τῶν τάξεων, αἷτινες ἰδιαίτως ἐκπολιτισθῶσαν ἐκ τοῦ πολέμου π. χ. τῶν γεωργῶν, κτηνοτρόφων, παρ' οἷς παρέμενε καὶ παραμένει τεραστρία ποσότης χρήματος νεκροῦ· ἐπίσης μέτρα κατὰ τῆς κερδοσκοπίας, περιορισμὸς τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου τὸνως εἰς τὸ ἐξαγωγικόν, ὑποστήριξις τῆς ἐγχωρίου βιομη-

χανίας· οὕτως ἡ πληθωρική κυκλοφορία δ' ἀπέβαινε παράγων εὐεργετικὸς καὶ τῆς γενικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου καὶ τῆς ἐξοικονομήσεως τῶν πολυτίμων εἰς συνάλλαγμα ἀποθεμάτων μας· ἀλλ' οὐδὲν ἐγένετο ἢ μᾶλλον ἀνοοί τινες προσπάθειαι πρὸς ἐλάττωσιν τῆς κυκλοφορίας διὰ δανείων κυβερνητικῶν, ἡμίμετρα κατὰ τῆς κερδοσκοπίας, εἰς ἔλεγχος ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, ἐτεροσκελῆς καὶ ἄδικος, ἐμποδίζων τὴν ἐλευθέρην κίνησιν τῶν κεφαλαίων χωρὶς νὰ ἐμποδίσῃ τὴν διαρροὴν καὶ ἀπώλειάν των καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῦτοις μία περιεργὸς ἐπιμονή, ἀνεξήγητος, ἵνα μὴ τι ἄλλο εἴπωμεν, τῆς διατηρήσεως τῆς δραχμῆς εἰς τὸ ὕψος τοῦ δολλαρίου, καθ' ἣν στιγμήν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αἱ πολεμικαὶ δαπάναι ὠγκοῦντο, τὰ δάνεια τοῦ Κράτους διεδέχοντο ἄλληλα, τὰ συναλλαγματικὰ ἀποθέματα ἐξητλοῦντο, ἡ διαφορά τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου ἐμεγαλύνετο καί... καί... καὶ μία πεισματώδης ἀντίστασις κατὰ τῆς πραγματικότητος ἐπὶ θυσίᾳ ἐκατομμυρίων· ἀλλὰ τὰ πράγματα ἐνίκησαν καὶ τὸ δολλᾶριον καὶ εἶτα ἡ λίρα ὑπερέβησαν τὴν τιμὴν τοῦ ἀργίου.

Οὕτω ἡ κατὰ τὴν 11' Νοεμβρίου 1919 ἐπελθοῦσα τὸ πρῶτον ὑπερέλιξις τῆς λίρας ἤγαγε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν (Γενικὸν Λογιστήριον) εἰς τὴν ἐξῆς ὁμολογίαν :

«Ἡ ἀναπλήρωσις τῶν εἰς ἐμπορεύματα ἀποθεμάτων τῆς Χώρας εἰς τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον ἀπερρόφησαν μέχρι σήμερον τὸ ἀμέσως διαθέσιμον ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα τοῦ νόμου ΓΧΜΒ'. Τὸ ὑπόλοιπον τῶν διαθέσιμων τούτου νόμου τούτου ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς συμμαχικὰς πιστώσεις, ὧν τὸ σύνολον ἀνέρχεται εἰς 1300 ἐκατομμύρια περιλίου. Ὑπὸ τῶν συμμαχῶν Κυβερνήσεων ἐδόθη ἡδὴ ἡ ἐγκρισίς πρὸς ἐναρξιν χρησιμοποίησεως τῶν πιστώσεων τούτων. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν ἐκανονίσθη εἰσέτι μετὰ τῶν συμμαχῶν ὑπηρεσιῶν ὁ τεχνικὸς τρόπος τῆς τραπεζικῆς χρησιμοποίησεως τῶν εἰρημένων πιστώσεων, ἵνα μὴ ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ὅστις ἄλλως τε θὰ εἶνε βραχυτάτος, παρακαλυφθῶσιν αἱ συναλλαγαι τῆς χώρας, ἐπετράπη εἰς τὰς τραπεζὰς, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἐλέγχου, ὁ ἐλεύθερος διακανονισμὸς τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος. Προστίθεται ὁμως, ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα θὰ δύναται κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ συμβάσεις, νὰ διατεθῇ συνάλλαγμα ἐπὶ Ἀγγλίας ἐκ τῶν προκαταβολῶν τῆς πρὸς τὰ ἀγγλικά στρατεύματα, εὐθὺς ὡς ἡ τιμὴ τῆς λίρας ἤθελε φθάσει εἰς τὸ ἄριον. (Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν).

Οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ, ὅτι τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀποτελεῖ πλήρη ὁμολογίαν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τῶν παραλείψεων καὶ τῶν σφαλμάτων τῆς συναλλαγματικῆς τῆς πολιτικῆς· ἀναγνωρίζεται πλήρως ὅτι τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον, εἰς ἃ οὐδεὶς σωστὸς περιορισμὸς ἐπεβλήθη ἐξήντησαν τὰ λαμπρὰ τοῦ Νόμου ΓΧΜΒ' ἀποθέματα, ἢ δὲ πρὸς δικαιολογίαν προβεβαλλομένη ἀνάγκη τῆς ἀναπληρώσεως τῶν εἰς ἀποθέματα ἐμπορευμάτων τῆς χώρας δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ πράγματα. Εἶνε τοῖς πᾶσι γνωστόν, ὅτι τὴν ἐπαύριον τῆς ἀνακωχῆς ὑπῆρχον τεραστρία ἀποθέματα ἐμπορευμάτων ἐν τῇ χώρᾳ, ὧν ἐπετράπη ἡ ἐξαγωγή εἰς τὰ Βαλκάνια καὶ τὴν Ρωσίαν, ἔναντι νοσηροῦ συναλλάγματος, ὅπερ κατὰ τὸ πλεῖστον, οὐδ' εἰσεπράχθη κἂν εἴτι εἶνε ἐπίσης γνωστόν, ὅτι τοῦ εἶδους τούτου τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον ἐξηκολούθησεν, ὅτι οὐδεὶς οὐδέποτε περιορισμὸς ἐτέθη, εἰ μὴ διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1919 Β.Α. δηλαδὴ τὴν τελευταίαν στιγμὴν. Εἶνε γνωστόν, ὅτι οὐδεὶς χαλινὸς εἰς τὴν κοινωνικὴν σπατάλην, τὴν δλονὲν αὐξανομένην ἐτέθη.

Ἀλλὰ τὸ ἀνακοινωθὲν ὀμιλεῖ περὶ τῶν συμμαχικῶν πιστώσεων· δύναται νὰ χρησιμοποιηθῶσι, λέγει, καὶ ἐπιτρέπει μὲν εἰς τὰς Τραπεζὰς τὸν ἐλεύθερον διακανονισμὸν τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος, ἀλλ' ἐμφανίζει ὡς φόβητρον τὰς διαθέσιμότητας τοῦ δανείου· θὰ ἴδωμεν ὁμως εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον, ἂν ἡ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων ἐπέτρεπεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ χρησιμοποίησῃ τὸ συνάλλαγμα τοῦτο διὰ τὴν συγκράτησιν τῶν τιμῶν.

Α—Ω

(Ἔπεται συνέχεια)

ΔΙΚΑΣΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Καθαρᾶς προσόδου φόρος (μισθωταὶ ὑπηρεσίαι)
Β. Α. «Περὶ ἐπεκτάσεως ἐν Θράκῃ τῆς ἐν τῷ λοιπῷ Κράτει ἰσχυροῦσης φορολογίας ἐπὶ τῶν καθαρῶν προσόδων ἐξ ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 3 παραγρ. 1 τοῦ νόμου 2492 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1920 «περὶ προσαρτήσεως τῆς Θράκης καὶ τῶν νήσων Ἰμβροῦ καὶ Τενέδου εἰς τὴν Ἑλλάδα», ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαιμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.—Ἡ ἐν τῷ λοιπῷ Κράτει ἰσχύουσα ἐν γένει νομοθεσία περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων ἐξ ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν (Κατηγορία Στ') ἐφαρμόζεται ἀπὸ πρώτης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Θράκην, Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Νοεμβρίου 1921

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Π. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Σημ. Τὸ ἀνωτέρω διάταγμα ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 224 τῆς 25 Νοεμβρίου 1921 φύλλον τῆς Ἐφημ. Κυβερνήσεως Τεύχος Πρῶτον. Σελ. 1189—1140.

Οἰνοπνεύματος κατασκευῆ.

Β. Α. «Περὶ κατασκευῆς οἰνοπνεύματος ἐξ ὀλῶν ἄλλων παρὰ τὰς κυρίως ἐπιτρεπομένης».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν παράγραφον 7 τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ νόμου 971 τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1917 «περὶ φορολο-

γίας τοῦ οἰνοπνεύματος» καὶ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου Β. διατάγματος τῆς 25 Δεκεμβρίου 1917, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς φορολογίας τοῦ οἰνοπνεύματος, ἀπεφασίσαιμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.—Ἐπιτρέπομεν εἰς τοὺς κατὰ τὴν παράγρ. 7 τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ νόμου 971 τοῦ 1917 καθ' ὄλον τὸ Κράτος ἐργαζομένους οἰνοπνευματοποιούς Β' κατηγορίας, ὅπως ἐντὸς τοῦ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 31 Ἰουλίου 1922 χρονικοῦ διαστήματος, κατεργάζωνται τὰς ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 5 κατονομαζομένας ὕλας, ἦτοι κεράτια, σῦκα, δαμάσκηνα καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς καὶ μέλασσαν πρὸς κατασκευὴν οἰνοπνεύματος δυναμένου νὰ διατεθῇ πρὸς οἰανδήποτε χρήσιν.

Ἄρθρον 2.—Τὸ ποσὸν τοῦ ἐκ τῶν κατὰ τὸ προηγουμένον ἄρθρον πρώτων ὀλῶν, ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω χρονικοῦ διαστήματος παραχθησομένου οἰνοπνεύματος, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 8.000.000 χιλιόγραμμα ἀνύδρου, κανονίζεται ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν, διὰ τῶν ἐκάστοτε ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένων διαταγῶν, τῶν ἐγκρινουσῶν τὴν εἰς τοὺς οἰνοπνευματοποιούς ἀτελεῖ παράδοσιν τῶν πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν παραλαμβανομένων πρώτων ὀλῶν.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Δεκεμβρίου 1921

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Προεδρεύων

Π. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Τὰ Μέλη

Α. Καρτάλης, Χ. Βοζίκης, Σ. Στάνης, Ἰ. Α. Ράλλης,

Κ. Τερσίπης, Π. Μαυρομηχάλης.

Σημ. Τὸ ἀνωτέρω διάταγμα ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 230 τῆς 7 Δεκεμβρίου 1921 φύλ. Ἐφ. Κυβερνήσεως Τεύχ. Πρῶτον. σελ. 1161.

ΠΑΛΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΔΕΣΜΟΙ

Ὁ Τηλέγραφος ἀνήγγειλε τοὺς ἀρραθῶνας τοῦ Βασιλέως τῆς Σερβίας καὶ τῆς Πριγκιπίσσης τῆς Ρουμανίας Μαριώρας. Ὁ δημιουργούμενος μεταξὺ τῶν Βασιλικῶν Οἰκῶν Σερβίας καὶ Ρουμανίας δεσμὸς στηρίζεται ἀναμφιδόλως καὶ ἐπὶ τῶν φιλικῶν μεταξὺ τῶν Ἀχῶν τῶν δύο Κρατῶν σχέσεων, ἀπ' ἑτέρου ὁμως θέλει συντείνῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἐτι φιλικωτέρων ἀσθημάτων μεταξὺ αὐτῶν. Δέον δὲ νὰ σημειωθῇ ὅτι διὰ τοῦ Βασιλικοῦ τούτου συνοικεσίου συνδέονται διὰ συγγενείας οἱ Βασιλικοὶ Οἰκοὶ Ρουμανίας, Σερβίας καὶ Ἑλλάδος, Χωρῶν, αἷτινες συνεδέθησαν διὰ κοινῶν ἀγῶνος ἐναντίον κοινῶν ἐχθρῶν. Εἶνε δὲ ἐξαιρετικῶς εὐχάριστον ὅτι ἡ δημιουργία τοῦ δεσμοῦ τούτου τῶν τριῶν Βασιλευουσῶν Οἰκογενειῶν συμπίπτει μετὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ χθεσινὸς ἐχθρὸς ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ ἀπειλῇ τὴν εἰρήνην τῶν Βαλκανίων.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Παντογνώστου» ἐν ἐπιλέκτῳ συνεργασίᾳ ἱδρυσεν «Γραφεῖον διεξαγωγῆς Διοικητικῶν ὑποθέσεων», λειτουργοῦν κατὰ πρωτότυπον ἀληθῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα τρόπον.

— Οἰασδήποτε φύσεως διοικητικῆς ὑπόθεσις διαπεραιούται ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος, οἰαδήποτε δὲ πληροφορία παρέχεται τοῖς ἐνδιαφερομένοις ἐγκαίρως καὶ ἀποτελεσματικῶς.

— Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἢ πληροφορίαν ἀπευθύνετον: Διεύθυνσιν «Παντογνώστου» Ἀθηνᾶς 87—Ἀθῆνας.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Αποδημία εις άλλοδαπην.

Β. Α. «Περί τροποποιήσεως του από 5 Οκτωβρίου 1921 Β. διατάγματος «περί απαγορεύσεως αποδημίας εις την άλλοδαπην των ακολουθούτων την κλάσιν επιστρατεύσεως 1923».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντες υπ' όψει το άρθρον 4 του νόμου 2475 «περί μεταναστεύσεως και αποδημίας» και την υπ' αριθ. 7 από 9 Δεκεμβρίου 1921 απόφασιν του Υπουργικού Συμβουλίου, προτάσει του Ημετέρου επί των Έσωτερικών Υπουργού, απεφασίσασμεν και διατάσσομεν

Άρθρον μόνον.—Τό άρθρον μόνον του από 5 Οκτωβρίου 1921 Ημετέρου διατάγματος «περί απαγορεύσεως αποδημίας εις την άλλοδαπην των ακολουθούτων την κλάσιν επιστρατεύσεως 1923» τροποποιείται ως εξής :

Απαγορεύεται ή εις την άλλοδαπην αποδημία των γεννηθέντων κατά τό έτος 1903 και των όπως δήποτε ακολουθούτων την κλάσιν επιστρατεύσεως του έτους 1923.

Εξαιρετικώς δύναται να επιτραπή ή αποδημία ανήκοντος εις την βήθεισαν κλάσιν 1923, όταν αποδεδειγμένως συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι υγείας ή άλλοι εξαιρετικοί λόγοι, υποκείμενοι εις την κρίσιν του Υπουργού των Έσωτερικών, μετά σύμφωνον γνώμην και του Υπουργού των Στρατιωτικών.

Εις τόν αυτόν επί των Έσωτερικών Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του διατάγματος τούτου.

Έν Αθήναις τή 18 Δεκεμβρίου 1921

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ό επί των Έσωτερικών ύπουργός
Σ. ΣΤΑΗΣ

Σημ.—Τό άνωτέρω διάταγμα έδημοσιεύθη εις τό υπ' αριθ. 240 τής 21 Δεκεμβρίου 1921 φύλλον Έφημ. Κυβερνήσεως. Τεύχος Πρώτον. σελ. 1211.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Γεωργικά δάνεια.

Β. Α. «Περί χορηγίας τή Έθνική Τραπεζή τής Ελλάδος του δικαιώματος τής παροχής δανείων επί γεωργικῶν ένεχυρώ του νόμου 2184».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντες υπ' όψει τό άρθρον 16 του νόμου 2184 «περί γεωργικού ένεχυρογράφου» και την από 23 Φεβρουαρίου έ. έ. γνωμοδότησιν του παρά τῷ Υπουργείῳ Γεωργίας Συμβουλίου των Συνεταιρισμών, προτάσει του Ημετέρου επί τής Γεωργίας ύπουργού, απεφασίσασμεν και διατάσσομεν

Επιτρέπεται εις την Έθνικήν Τράπεζαν τής Ελλά-

δος ή εις πάντας τούς νομούς και τας Διοικήσεις τής Έπικρατείας, όπου ισχύει κατά την δημοσίευσιν του παρόντος διατάγματος ο νόμος 2184, χορηγήσιν άπ' ευθείας εις γεωργούς και κτηνοτρόφους των κατά τό άρθρον 1 έδάφ. 1 στοιχείον α' του νόμου 2184 περί «γεωργικού ένεχυρογράφου» δανείων, ενεργουμένη κατά τας διατάξεις του νόμου τούτου και των εκτελεστικών αυτού διαταγμάτων, ύφ' ός τοιαύτα δάνεια χορηγοῦσιν οί Γεωργικοί Συνεταιρισμοί. Εις γεωργούς ή κτηνοτρόφους, τυγχάνοντας μέλη Συνεταιρισμών, επιτρέπεται ή υπό τής Έθνικής Τραπεζής χορήγησις τοιούτων δανείων, μόνον εάν όμοια δάνεια απεφάσισε τυχόν να μή χορηγήσῃ ο Συνεταιρισμός, οὔ είναι οὔτοι μέλη.

Εις τόν Ημέτερον επί τής Γεωργίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος διατάγματος.

Έν Αθήναις τή 10 Νοεμβρίου 1921

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ό επί τής Γεωργίας ύπουργός
Κ. ΓΕΡΤΣΙΗΣ

Σημ.—Τό άνωτέρω διάταγμα έδημοσιεύθη εις τό υπ' αριθ. 217 τής 11 Νοεμβρίου 1921 φύλλον τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως τεύχος πρώτον, σελίς 1104.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Συναλλάγματος εκκαθάρισεις (Γερμανικά Μάρκα)

Β. Α. «Περί χορηγίας τριμήνου προθεσμίας προς εκκαθάρισιν των εκ τής εκποιήσεως καπνού προκυψάντων Γερμανικῶν μάρκων».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντες υπ' όψει τά άρθρα 8, 9 και 10 του νόμου 2612 «περί ίδρύσεως Συνδικάτου Τραπεζῶν», προτάσει του Ημετέρου επί τής Έθνικής Οικονομίας Υπουργού, απεφασίσασμεν και διατάσσομεν

Άρθρον 1.—Τό εκ τής εκποιήσεως καπνῶν παραγωγής Παλαιᾶς Ελλάδος εξαχθέντων πρό τής ισχύος του νόμου 2612 προκύψαν συναλλάγμα εις Γερμανικά μάρκα θέλει εκκαθαρισθῆ έντός τριῶν μηνῶν άρχομένων από τής ισχύος του παρόντος. Τήν έπομένην τής λήξεως τής προθεσμίας ταύτης υποχρεοῦνται αί Τράπεζαι παρά εις εύρίσκειται τό κατά τ' άνωτέρω συναλλάγμα να πωλήσωσι τοῦτο εις τό Συνδικάτον, πιστοῦσαι τόν δικαιούχον εις δραχμάς κατά την τιμήν τής ημέρας, έφ' όσον δέν εζήτησε τοῦτο ο δικαιούχος προγενεστέρως.

Εις τόν αυτόν Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος διατάγματος.

Έν Αθήναις τή 8 Δεκεμβρίου 1921

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ό επί τής Έθνικής Οικονομίας ύπουργός
Ι. Α. ΡΑΛΛΗΣ

Σημ. Τό άνωτέρω διάταγμα έδημοσιεύθη εις τό υπ' αριθ. 232 τής 9 Δεκεμβρίου 1921 φυλ. Έφ. Κυβερν. Τεύχ. Πρώτον σελ. 1177—1178.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ
ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ

— «Καλήν ημέραν άρχοντες...» —

Καλό σιά πρώτα χρόνια,
τά τρυφερά, τά μόμεφια και τά χαρά γιομᾶτα.
Αέν είχαν οὔτε τά πουλιά ξυπνήσει μέσ' στα κλώνια,
και μείς παρέα, δυό και τρείς, γυροῦσαμε τή στράτα.

Πρώτα στοῦ άρέντη-Γιωργακή κι' άπέ στής θεια-Ζαφείρας
και δός του κάτω ως τ' άκρονό, τό βαρκιανό πλαϊνά.
Και τό πρωί, τό μέρασμα, λεφτό-λεφτό, τής γύρας,
αράδα στην προσηλιακιά πεζούλα μας τ' Αι-Γιάννη.

— «Καλήν ημέραν άρχοντες...» —

Καλό σιά πρώτα χρόνια.
Πάλι στην πόρτα μου νάρθης προσομένη παιδοκράχη.
Κι' ά δέν ξαναῦρω την παληά τή στράτα μεσ' στα χιόνια,
μά θά μου άνάγησῃ την καρδιά, μιὰ σπίδα μεσ' στη σάχητ...

Δεκέβρης 1921

Α. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΤΟΥ Β. ΣΤΑΣΙΜΟΥ ΤΗΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ

(582 — 625)

Β΄.

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ 1)

Ι.

Τό χορικόν ως ποιητικόν καλλιτέχνημα.

Τό Β΄. Στάσιμον άπορρέει εκ τής έμπαθοῦς σκηνης, ήτις άρτι έλαβε χώραν μεταξύ Κρέοντος και Αντιγόνης· ή τραγική μοίρα των υστάτων βλαστών του σβεννυμένου ήδη οίκου των Λαβδακιδῶν προάγει τόν χορόν εις καθολικᾶς θεωρίας περί του ανθρωπίνου κλήρου και οὔτω τό χορικόν άποφύεται εξ αυτής τής πράξεως ως οργανικόν μέλος αυτής, χωρίς να είναι έμβόλιμον, φορτικόν ή πάρεργον δι' αυτήν.

Ό ποιητής γινώσκει μετ' εξαιρέτου τέχνης να προβάλλη ως αληθινόν, ζωντανόν τό θέμα αυτού πρό των οφθαλμῶν θεατῶν και άναγνωστῶν· και δι' α') έρμηνεύει των θεωριῶν αυτού μεταχειρίζεται τούς πολλούς γέροντας, ζωντανά μαρτύρια τής ανθρωπίνης τρικυμίας, οὔτινες άποστρέφοντες τό βλέμμα πρός τόν μακρόν πολυκύμαντον δρόμον, δν έχουσιν ήδη αὐτοί διανύσει, άντλοῦσιν εξ εύρείας πείρας, εκ του σχολείου τής ζωής, την ὕλην των διδαγμάτων αυτών, και οὔτω τό χορικόν κερδαίνει την βαρύτητα ώριμου βιοτικῆς πείρας, ή αλήθεια του περιεχομένου αυτού προβάλλει ισχυροτάτη.

β') πάντες οί θεαταί κατά τό μέτρον τής ηλικίας αυτών θά είχαν ήδη γευθῆ του πικρού τής δυστυχίας ποτηρίου και αί άθρόαί προκαλούμεναι θλιβεραί οικτεία αναμνήσεις εκάστου ήσαν τό άπευδέστερον τεκμήριον τής αληθείας των του χορού θεωριῶν.

γ') τό κύρος του χορικού έπιρροώνουσι και αί κατασπειρόμεναι εν αυτῷ γενικαί γνώμαι και παροιμιαί, άπάγασμα μακράϊων ανθρωπίνης πείρας.

δ') Ινα την έμφασιν τελείας αληθείας των διδαγμάτων αυτού δώσῃ ο χορός (ο ποιητής), προσπαθεί πάση μηχανῇ Ινα ή

1) Υποδείγματα αισθητικῶν έρμηνεϊῶν περιελάβομεν και εν τοίς ήμετέροις Διδασκαλίαις. Αθήναι 1915 εν σελ. 289—371.

Κι' όσα χερσάκια τρεμουλά κι' όσα, σά όόδια, χείλη
κι' όσα ματάκια στή χαρά τή νύστα τους την πνίγουν,
τά φέρνει ή Νύχτα ταιριαστά και κάτω άπ' τό καντήλι,
σ' ένα χαμόγελο γλυκό τή σκέψη μου τυλίγουν.

Τι κι' αν μου ακούμπησε ο Καιρός έτσι βαρειά στα στήθη
κι' άπλωσε ο Πόνος στην ψυχή σπαραχτικά τό χέρι!
Θύμηση, άπόψε σ' άγροικῶ, καθώς Αδής δονίθι,
να χαιρετῆς μιανῆς χαρᾶς άλαορηγῆς τ' άστέρι.

Καλό σιά πρώτα χρόνια.

γλώσσα προβάλλη ως ζωντανή εικόν των πραγμάτων, εν άπαραιμίλλῳ πλαστικότητι εκτυπούσα τά εικονιζόμενα, ώστ' εν πλήρει παραισθήσει να νομιζόμεν ότι βλέπομεν αυτά ταῦτα τά πράγματα παρελαύνοντα πρό ήμῶν, ότι άπτόμεθ' αυτών· επιτυγχάνει δέ τούτου.

1) διά τής χρήσεως του μερικῶν αντί του γενικῶν και του συγκεκριμένου αντί του άφηρημένου (Θρησσαισιν, ο Ζεὺς αντί πάντων των θεῶν, οΐδμα, ὕπνος, μήνες, πριν πυρὶ θερμῶ πόδα τις προσάσῃ...)

2) διά παραβολῶν και εικόνων (μεταφορῶν, μετωνυμιῶν) εκφραστικῶν, προσφυνῶν, εν αἷς εκπρέπει χωροστική μεγαλοπρέπεια και φυσική αλήθεια (ως ο κλύδων τής θαλάσσης, ο σεισμός του οίκου, πήματα φθιτῶν επί πήμασι πίπνοντα. έσχάτα ήίξα, φάος κατ' άμᾶ κοπίς, άκάματοι μήνες, έλπίς, άγευστος, έρπει, έρείπει κ. ά.), έγειρουσῶν ισχυροτάτον τό οικτεον συναίσθημα (πρβλ. την περιπαθεσιάτην εικόνα: Νυν· γάρ έσχάτας ὑπερ· Ρίξας έτέτατο φάος εν Οιδίπτου δόμοις. Κατ' αυ νιν φοινία θεῶν των Νεοτέρων άμᾶ κοπίς — αληθῆ αδάμαντα τής ποήσεως)

3) διά γραφικῶν περιγραφῶν (άτας οὔδέν, γενεᾶς επί πληθός! Ολύμπου αἴγλαν, πράσσει εκτός άτας...)

4) διά λέξεων πεποιημένων ήχουσῶν όμοίως πρός τά πράγματα (στόμφ βρομούσιν άντιπλήγες).

5) διά παρηγήσεων (δυσπνόις πνοαίς, πήματα επί πήμασι πίπτοντα).

6) δι' αναδιπλώσεων (πήματα πήμασι, γενεάν γένος, πολλοίς μεν πολλοίς δέ).

7) διά σχημάτων εκ παραλλήλου (πίπτοντ' οὔδ' άπαλλάττει, έρείπει οὔδ' έχει λύσιν, οὔθ' ὕπνος αλρεί οὔτε μήνες άγήςρας δέ).

8) δι' επαναλήψεως των αυτών έννοιῶν (πίπτοντα - έρείπει, οὔδ' άπαλλάσει—οὔδ' έχει λύσιν).

9) δι' επαλληλίας (ποντίαίς δυσπνόις Θρησσαισιν).

10) διά καιρίων κοσμητικῶν επιθέτων (ποντίαίς, δυσπνόις, Θρησσαισι, κελαινάν, δυσάνεμον, άντιπλήγες, μαρμαρόεσσα, πανταγρεῦς, άκάματοι, πάμπολος, πολύπλαγκτος), επιχεόντων μεγίστην γραφικότητα και ενάργεια (πολλά εξ αυτών παρέχουσιν έντυπώσεις οπτικάς τε άμα και ακουστικάς και άπτικάς), δύναμιν και κάλλος εις τά πράγματα

11) δι' ευστόχου εκλογῆς των χρόνων του ρήματος και

12) διά πάσης δυνατής προσαρμογής τών λέξεων πρὸς τὰ πράγματα (πρβλ. τὴν τεταραγμένην θέσιν τών λέξεων ἐν τῇ τρικυμῇ, τὰς λ. ἔρβεος, ὑφαλον, βυσσόθεν, κελαινάν).

ε) ἵνα ἐπιχρῆσθαι πλείονα σαφῆνειαν ἐπὶ τὰς εἰκόνας καὶ τὰ διδάγματα· αὐτοῦ, μεταχειρίζεται πλοῦτον ἰσχυροτάτων ἀντιθέσεων· καὶ δὴ

1) τὸ Β΄. Στάσιμον ἀποτελεῖ ἰσχυροτάτην ἀντίθεσιν πρὸς τὸ Α΄. Στάσιμον, ἔξ ἧς δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ἐποπτικώτερον τὴν τραγικὴν τοῦ ἀνθρώπου πτώσιν ἐκ τοῦ μεγαλειώδους ὕψους, εἰς ὃ ἐκεῖ θρασὺς ἀνήλθεν·

2) παραστατικώταται καὶ αἱ ἀντιθέσεις μεταξὺ τών: ἐσχάτης ὑπὲρ ὀρίσας ἐτέτατο φῶς - κατ' αὐτὰς κοπίς, τῆς μακαριότητος τοῦ Διὸς καὶ τῆς ἀνθρωπίνης κακοδαιμονίας, τοῦ ἀκοιμητοῦ Διὸς καὶ τοῦ πανταγρώως ὕπνου, τοῦ ἀγῆρω Διὸς καὶ τῶν ἀκαμάτων θεόντων μηνῶν, τῆς αἰγλῆς τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ ἐρέβους τῶν ἀνθρωπίνων, τῆς ὄνειροπόλου αἰσιοδοξίας καὶ τοῦ ἀφνειοῦ ζεματίσματος κ. ἄ., ὅπου τὰ τε ἀντικείμενα μέλη ἀμοιβαίως ἐξαιρούνται καὶ τὸ χάσμα τὸ χωρίζον αὐτὰ·

3) τὸ σπουδαῖον πρόβλημα τῆς ἀνθρωπίνης κακοδαιμονίας καθίσταται ἐπιβλητικώτερον καὶ μεγαλειώτερον διὰ τῆς ἐμφανίσεως τῶν θεῶν ἐν πάσαις ταῖς στροφαῖς τοῦ χορικοῦ·

ζ) τὸ ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο θέμα ἐξελίσσεται ἐν μεθοδικῇ ὀρατῇ οἰκονομίᾳ· ἐν τῇ α΄, στροφῇ ἐκτίθεται ἡ ἀνθρωπίνη καθ' ὅλου κακοδαιμονία (γενικὸς κανὼν)· ἐν τῇ β΄, στροφῇ αἱ συμφοραὶ τοῦ οἴκου τῶν Λαβδακιδῶν (εἰδικὴ περίπτωσις)· ἐν τῇ γ΄, στροφῇ ἡ θεία μακαριότης καὶ ἐν τῇ δ΄, τὸ αἴτιον τῆς ἀνθρωπίνης ἀθλιότητος·

η) ἐκάστης στροφῆς προτάσσεται ἡ κυρία ἰδέα αὐτῆς, τῆς δέ α΄, στροφῆς ἡ κυρία ἰδέα αὐτῆς τε καὶ τοῦ ὅλου χορικοῦ·

θ) ἵνα ἐξάρη ἔννοιαν, θέτει ἐν ἐπικαιρῷ χώρῳ τοῦ ρυθμοῦ (ἐκτὸς ἄτας ἐν τέλει τῆς β΄, στροφῆς καὶ ἀντιστροφῆς)·

καὶ ι) ποιεῖται χρῆσιν ὀρθῶν οἰκειῶν πρὸς τὰ εἰκονιζόμενα πράγματα· πλὴν τῶν λεχθέντων ἀνωτέρω περὶ τῆς μετρικῆς μορφῆς τῶν στροφῶν παρατηροῦμεν καὶ περὶ τοῦ μέτρου τῶν στ. 587—9 ὅτι οἱ μὲν στ. 587—8, ὧν ὁ μὲν εἶναι καταληκτικὴ τροχαϊκὴ τετραποδία μετ' ἀνακρούσεως, ὁ δὲ καταληκτικὴ τετραποδία ἀνευ ἀνακρούσεως, διὰ τοῦ κανονικῶς ἀνακυκλουμένου τροχαίου εἰκονίζουσι τὴν ἡρεμωτέραν πῶς κατ' ἀρχὰς ἐπάλληλον τῶν πρώτων κυμάτων φορᾶν, ἕως ἡμετέρας καταφερόμενα καταλήξουσιν εἰς τρικυμίαν ταραχῶδη, εἰκονιζομένην διὰ τῆς καταληκτικῆς ἐξαποδίας μετ' ἀνακρούσεως, ἐν ἣ αἱ θέσεις τριῶν ἐφεξῆς τροχαίων ἔχουσι λυθῆ (στ. 589).

Ἡ κρατούσα διὰ παντὸς τοῦ χορικοῦ διάθεσις εἶναι στυγνὴ βαρυθυμία ἐπὶ τῇ θλιβερῇ τῶν ἀνθρωπίνων μοίρᾳ. Αἱ ζοφεραὶ καὶ ταραχώδεις εἰκόνας αἱ πανταχοῦ κατεσπαρμένα, τὸ σκότος τὸ ἐπιχευμένον πανταχοῦ, ἡ ὀξεία ἀντίθεσις πρὸς τὸ Α΄. Στάσιμον, ἡ ἐπίμονος ἐπανάληψις τῆς λ. ἄτας (στ. 584, 614, 624, 625) τὰ ἀσύνδετα (στ. 593, 604) καὶ εἴ τι ἕτερον τῶν εἰδη εἰρημένον ἐμφυσῶσιν εἰς τὸ χορικὸν τὴν παγερᾶν πνοὴν τῆς ἀλγεινῆς πικρίας, ἣτις βαρεῖα καὶ στονόεσσα ἀναδύεται ἀπὸ τῶν μυχίων τῆς ψυχῆς τῶν πολιῶν γερόντων· ἐὰν δέ που διαφαίνεται ἐπιγελώσα τοῦ αἰδίου φωτός ἡ μαρμαρόεσσα αἴγλα, προβάλλει ὡς πικρὰ, πικροτάτη εἰρωνεία πρὸς τὸ ἔρβεος τὸ καλύπτον τάνθρωπίαν ἐρεῖπια.

Μετὰ τὰ εἰρημένα θὰ ἡδυνάμεθα νὰ καθορίσωμεν ὧδέ πως τὴν αἰσθητικὴν ἐντύπωσιν ἀπὸ τοῦ χορικοῦ ὡς ποιητικοῦ καλλιτεχνήματος·

Τὸ χορικὸν διακρίνει θυελλώδης λυρικὴ ὕψιπέτεια, ἣν ἀπεργάζονται καθολικαὶ καὶ ὑψηλαὶ θεωρίαι, εἰκόνας ὕψηλαι καὶ ἀγρίως μεγαλοπρεπεῖς, βαρεῖα καὶ σεμνὴ μεγαλοπρέπεια τῶν λέξεων, ἔνθμος κεννημένος καὶ ταραχώδης, πανταχοῦ ἔνοσρκος ἡ ἀλήθεια.

Ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν τὴν ἰσχυρὰν δόνησιν τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ἐκ τῶν ὑπερφανῶν γραμμῶν, δι' ὧν ἡ τραγικὴ σμίλη ἐλάραξε τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης ἀθλιότητος, ὁ Σοφοκλῆος χρωστήρ ἐπλασίωσε τὴν στυγνὴν εἰκόνα διὰ θαυλοῦς ποιη-

τικοῦ κόσμου· πανταχοῦ μαρμαίρουσιν αἱ ποιητικαὶ εἰκόνας ἐπιχύνουσαι δροσερότητα καὶ ἐνάργειαν, ἡ γλῶσσα πανταχοῦ πλαστικὴ, κρυσταλλίνη, ὁμοίως ἤχοῦσα πρὸς τὰ εἰκονιζόμενα· ὅποῖος πλοῦτος ἐκφράσεως, ὅποῖαι ἐναλλαγαὶ σκιάς καὶ φωτός, ὅποῖα εὐρυθμία ἐν τῇ οἰκονομίᾳ! Τὰ σχήματα καὶ τὰλλα τοῦ λόγου καλλωπίσματα ἔχουσιν ἐπιχρῆσθαι ἀφειδῶς πανταχοῦ· καὶ ὁμοῦς οὐδαμοῦ τὸ φορτικόν, οὐδαμοῦ τὸ ὀγκηρόν! Πανταχοῦ τὸ χρυσοῦν μέτρον τὸ κάλλιστον προῖδόν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Διὰ τῶν κοσμημάτων τούτων ὁ ποιητὴς κατορθοῖ νὰ διαλάμπῃ ἐν τῷ χορικῷ τὸ ὑψηλὸν κάλλος, τὸ σεμνὸν μεγαλεῖον, ἡ θέλουσα χάρις, ἡ ἔμψυχος καλλονή, αἴτινα δικαίως προσεπόρισαν εἰς τὸν ἡμέτερον τραγικὸν τὸν τίτλον τῆς μελίσεως.

Διὰ ταῦτα τὰ χορικά τῆς Ἀντιγόνης δυνάμεθα νὰ ἀναγινώσκωμεν δεκάκις καὶ χιλιάκις καὶ μυριάκις, καὶ ὁμοῦς αἰετοῦ θὰ ἐπανθῇ ἐπ' αὐτῶν ἡ αἰωνία νεότης· πᾶσα ἐκάστοτε νεωτέρα ἀνάγνωσις θὰ εὐρίσκη νὰ δρέψῃ νέα δροσερὰ ἄνθη ἀπὸ τοῦ θαλαροῦ αὐτῶν ἀνθῶνος, ὃν οὕτω θαυσιλῶς κατήρδυσαν τῆς Σοφοκλείου Μούσης τὰ κήρατα νάματα· ὁ ποιητὴς αἰετοῦ δίκην Μολοσσῶν θὰ ἐπιλαμβάνηται ἀπρὶξ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας. Καὶ μακάριοι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀπονημονεύσαντες τὸ Α΄. καὶ Β΄. Στάσιμον τῆς Σοφοκλείου Ἀντιγόνης γινώσκεται νὰ ἀναψύχουσιν ἑαυτοὺς καὶ ἄλλους ἐν τῇ ἀλγεινῇ τῶν ἀνθρωπίνων παλιρροίᾳ.

Καὶ ὁμοῦς δὲν ἔχομεν λάβεῖ ἀκόμη πλήρη τὴν αἰσθητικὴν ἐντύπωσιν τοῦ χορικοῦ.

Δ. ΓΟΥΔΗΣ

(Ἀκολουθεῖ)

Γυμνασιάρχης τοῦ Προτύπου Κλασσικοῦ Γυμνασίου

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΚΟΥΣΜΑΤΑ

ΤΟ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ

Τὰ μεσάνυχτα τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων ἀρχίζει τοῦτο, καὶ τελειώνει τὰ μεσάνυχτα πάλιν τῆς παραμονῆς τῶν Φώτων, διότι πρὶν χαράξῃ ἡ ἡμέρα τῶν Φώτων τὰ δαιμόνια, φοβούμενα τὸν παπᾶν ποῦ θὰ ἀγιάσῃ τὰ νερά, φεύγουν περὶτρομα.

Ἦτοι κατὰ τὰς 12 αὐτὰς ἡμέρας, καίτοι εἶναι αἱ Χριστιανικώταται, τὰ δαιμόνια ἦσαν ἐν πλήρει δράσει· «Δύμα τὰ δαιμόνια» εἶναι ἡ λαϊκὴ ἔκφρασις.

Ἀφ' ἐσπέρας τῆς 24ης λοιπὸν Δεκεμβρίου ἡ γερόντισσα τοῦ σπιτιοῦ γνωρίζουσα πολὺν καλὰ τὰς διαθέσεις τῶν δαιμόνων λαμβάνει ὅλα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα κατὰ τῶν Καλικαντζάρων.

Σχηματίζει δηλ. μετὰ τὸ ἕνα Σταυρὸν εἰς τὴν πορτίτσα τῆς ψηλῆς καὶ θέτει εἰς τὴν παραφωτιά τῆς ἕνα χαρακτηριστικὸν σχήματος ξύλον ὀρθόν, ἔχον πρὸς τὰ ἑπάνω δύο σταυροειδεῖς κλάδους.

Ἀπὸ ὀνομάζετο τοῦ Καλικαντζάρου, χάριν διακρίσεως ἀπὸ τὰ λοιπὰ ξύλα τῆς παραφωτίας· κατοπιν δὲ καὶ ἀπλῶς Καλικαντζάρος.

Ἄμα ἄρχιζε λοιπὸν νὰ σκοτεινιάζῃ, ἀναβε τὴν παραφωτιά ἢ γοπή. Τὸ πελώριον ὀρθὸν ξύλον ἤρχιζε τότε νὰ σιγοκαίεται, ἦτο δὲ τοποθετημένον κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε μᾶλλον νὰ μαυρίζῃ παρὰ νὰ καταναλωκεται, διότι ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἐκεῖ μέχρι τῆς παραμονῆς τῶν Φώτων καὶ ἕως τὰ μεσάνυχτα, ὅτε ἔπρεπε νὰ ἀναδώσῃ τὰς τελευταίας του φλόγας, καταπίπτον εἰς τὴν σιάκινην του μετὰ τὸ τελευταῖον τῆς κορφῆς του ξυλοκάθρονον.

Ἦσαν ἀριστοτέχνιδες αἱ γοαίαι εἰς τὸ ζήτημα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἦτο καὶ ἡ κυρία τῶν ἀσχολία κατὰ τὸ δωδεκάημερον.

Ἡ γοαίαι ποῦ δὲν μπορούσε πιά νὰ περπατήσῃ καὶ ἔμενε στὸ σπῖτι, ἀφοῦ ἐπρόσεχε νὰ εἶναι ἀναμμένα τὰ καντήλια καὶ ἐθυμιάζε τὰς εἰκόνας, εἰσαυροκοπεῖτο τρεῖς φορῆς, ἔκαμε ἐννιά μετάνοιες καὶ ἅμα ἐσκοτεινιάζε ἕκα- ὅτανε στήν παραφωτιά γιὰ νὰ προσέχῃ τοὺς Καλικαντζάρους.

Κι' αὐτὰ ὅλα, διότι τὸ βράδυ ἦτο φόβος—τὴν ἡμέραν αὐτοὶ ἦσαν κρυμμένοι στὰ Κάραρα, ὅπως ἀνόμαζαν εἰς τὰς Ἀθήνας τοὺς περὶ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον καὶ κάτω βράχους—ἦτο φόβος λοιπὸν ὅτι θὰ ἔλθῃ κάποιος Καλικαντζάρος νὰ μπῆ εἰς τὸ σπῖτι ἀπὸ τὴν καμινάδα καὶ νὰ δειρῇ ὅλους τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας.

Ἀλλὰ τώρα ἴσως θὰ ἐρωτήσετε: διατί αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἐξεδηλοῦτο κυρίως ἡ εἰδωλολατρικὴ δράσις τῶν δαιμόνων;

Ἡ ἀπάντησις εἶναι ἀπλουσιᾶτι καὶ λογικῇ: Διότι ἡ λατρεία τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἀρχαίας θρησκείας, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἐκορυφῶτο καὶ ἐπανηγυρίζετο τόσο προκλητικῶς διὰ τοὺς εἰδωλολάτρας.

Προσθέτομεν τώρα καὶ ἡμεῖς μίαν ἐρώτησιν διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν οἱ ἴδιοι.

—Τὶ ἀπεργίετο ἡ σιάκινη τοῦ ἀντιειδωλολατρικοῦ ξύλου τῆς παραφωτίας, τοῦ ἀντικαλικαντζάρου, ὅπως θὰ ἡδύνατο μᾶλλον νὰ ὀνομασθῇ τοῦτο;

Ἀυτὴ ἐσκορπίζετο εἰς τὰ ἀμπέλια, ἅμα ἀπόλυνε ἡ ἐκκλησία, ἀνήμερα τῶν Φώτων, διὰ νὰ καρποφορήσουν αὐτὰ.

Καὶ εἶσι ἡ τελετουργία αὐτῆ τοῦ σκορπισμοῦ τῆς εἰδωλολατρικῆς τέφρας μᾶς φέρει εἰς παραδόξους σκέψεις, συνδεομένης πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου εἰς τὰς Ἀθήνας.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ἡ ΑΣΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ὁ «Παντογνώστης» ὑπεραμύνεται τῶν δικαίων τῆς ἀστικῆς τάξεως, ἡ ὁποία εὐρίσκειται σήμερον μεταξὺ δύο πυρῶν: τῆς πλουτοκρατικῆς καὶ τῆς ἐργατικῆς. Τοιοῦτον ἀφ' ἐνὸς τὸ πρόγραμμά του ὡς ἐξετέθη σαφῶς κι' ἐυγλώττως εἰς τὸν πρώτον φύλλον. Ἀφ' ἑτέρου εἰς ἐμὲ ἀνέτεθη ἡ ἐξέτασις ζητημάτων λογοτεχνικῶν. Καὶ προβάλλει ἀμέσως τὸ ζήτημα: Ἔχει καὶ ἡ ἀστικὴ λογοτεχνία δικαία, τῶν ὁποίων τὸ περιοδικὸν τοῦτο, συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμά του, ὀφείλει νὰ ὑπεραμυνθῇ;

Δὲν διστάζω νὰ ἀπαντήσω καταφατικῶς. Ἄν ἡ ἀστικὴ λογοτεχνία δὲν εὐρίσκειται καὶ αὐτῇ, ὅπως ἡ τάξις, μεταξὺ δύο πυρῶν,—διότι πλουτοκρατικὴ, εὐτυχῶς, δὲν ὑπάρχει,—ἀπειλεῖται ὁμοῦ καὶ ἀδικεῖται ὑπὸ μίας ἀλλῆς λογοτεχνίας, ἡ ὁποία αὐτοκαλεῖται νέα καὶ ἀξίσι νὰ εἶνε ἡ μόνη. Ὀνομάζεται κοινῶς σοσιαλιστικὴ λογοτεχνία, δανείζεται ὅμως καὶ τὸν πομπωδέστερον τίτλον τῆς ἀνθρωπιστικῆς, ἰσχυρίζομένη ὅτι ἀπηχεῖ τὰ νεώτερα καὶ τὰ εὐγενέστερα Ἰδανικὰ τῆς Ἀνθρωπότητος.

Δὲν ὑπάρχει τώρα ἀμφιβολία, ὅτι ἂν ἡ σοσιαλιστικὴ ἢ μπολσεβιτικὴ λογοτεχνία ἦτο πράγματι τοιαύτη,—δηλαδὴ ἡ μόνη ἀνθρωπιστικὴ καὶ ἡ μόνη ἀπηχεύουσα κτλ.—πᾶσα ἄλλη θὰ ἔπρεπε νὰ παραμερισθῇ. Ἀλλὰ δὲν εἶνε! Πρόκειται ἀπλῶς περὶ πλάνης προγράμματος

κι' ἐτικέτας. Πᾶσα λογοτεχνία, ἀξία τοῦ ὀνόματος, εἰς τὸν καιρὸν τῆς καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς, ὑπῆρξε νεωτεριστικὴ, ἐπαναστατικὴ, ἀνθρωπιστικὴ, ἔτι θέλετε διήνοιξε νέους δρόμους, ἔδειξε νέους ὁρίζοντας καὶ ἀπήχησε τὰ εὐγενέστερα Ἰδανικὰ τῆς Ἀνθρωπότητος. Τῶν κατὰ καιροὺς καὶ κατὰ τόπους λογοτεχνιῶν τούτων δὲν ἐξήσαν, φυσικὰ, ὅλα τὰ προϊόντα, ἀλλὰ μόνον τὰ δυνατώτερα, τὰ ὀραιότερα καὶ τὰ πρωτοτυπώτερα, μετ' ἄλλους λόγους ἀριστουργήματα. Καὶ ἀπ' αὐτὰ ἀποτελεῖται ἡ μεγάλη ἀνθρωπιστικὴ Βιβλιοθήκη, ἡ παγκόσμιος κλασσικὴ Λογοτεχνία, ἡ θεωρουμένη ἀστικὴ καὶ συντηρητικὴ, ἡ μᾶλλον γινόμενη τοιαύτη μετ' ἡν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ τὴν καθιέρωσιν. Βεβαίως, εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν Βιβλιοθήκην τῆς πολιτισμένης Ἀνθρωπότητος θὰ καταταχθῶν αὐριον καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ σημερινὰ νεωτεριστικὰ κι' ἐπαναστατικὰ ἔργα, καὶ ἔπο' αὐτὰ τὰ μπολσεβιστικὰ ἀκόμη. Ἀλλὰ ποῖα; Ὅσα ἔχον ἐντὸς τῶν τὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς καὶ τὰ ἐφόδια τῆς ἀθανασίας, ὅσα θὰ καθιερωθῶν ὡς ἀριστουργήματα.

Εἰς τὴν λογοτεχνίαν ὁμοῦ τὸ ἀριστούργημα εἶνε πάντοτε μέγα, θαυμαστὸν ἢ τοῦλάχιστον σεβάσιμον, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ φανερά κοινωνικὴ του ἀποψις ἢ ἐτικέττα. Ὡς ἐκ τούτου—συμπέρασμα ἀναγερθέντων,—ὑπάρχον ἢ εἰμπορεῖ νὰ ὑπάρχουν καὶ εἰς τὴν σημερινὴν σοσιαλιστικὴν λογοτεχνίαν τοιαῦτα ἔργα, τὰ ὁποῖα νὰ εἶνε ὑποχρεωμένους νὰ σεβασθῇ, νὰ ἐπαινήσῃ, νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ συντηρητικὸς, ὁ ὑπεραμυνόμενος τῆς ἀστικῆς τάξεως. Μετ' ἄλλους λόγους, ἡ κριτικὴ τῆς λογοτεχνίας δὲν πρέπει νὰ ἐπιρραζέται ἀπὸ κοινωνικὰς, πολιτικὰς ἢ οικονομολογικὰς ἰδέας. Ἀλλὰ νὰ κρίνῃ τὰ ἔργα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ, ὡς καλλιτεχνήματα, προσπαθεύουσα μόνον νὰ διακρίνῃ, καὶ τολμῶσα νὰ τὸ λέγῃ καθαρά, ποῖα ἐξ αὐτῶν εἶνε θνησιγενὴ καὶ ποῖα φαίνονται ὅτι θὰ ζήσουν μακρότερον χρόνον ἢ αἰωνίως.

Τὸ πρόγραμμα λοιπὸν τοῦ «Παντογνώστου» δὲν θὰ με στενοχωρήσῃ διόλου εἰς τὴν ἐξέτασιν λογοτεχνικῶν ζητημάτων, ὅταν τοιοῦτον εἶνε τὸ ἰδικόν μου. Θὰ ἐξετάζω αὐτὰ τὰ ζητήματα μόνον ὑπὸ τὴν ἀποψιν τοῦ συμφέροντος τῆς Τέχνης, θὰ καταδικάζω ὅ,τι νομίζω ὅτι τὴν βλάπτει καὶ θὰ ὑπερασπίσωμαι ὅ,τι νομίζω ὅτι τὴν ὀφελει. Καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα ἐπίσης θὰ ἐπαινῶ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ κρίνω ὁπωσδήποτε ὀρατῆ,—δηλαδὴ τεχνικὰ, ἀξία τῆς Τέχνης,—ἀδιαφορῶν τελείως ἂν εἶνε τῆς ἀστικῆς λογοτεχνίας ἢ τῆς σοσιαλιστικῆς, παραδόντων δηλαδὴ ὀλωσδιόλου τὴν ἐτικέτταν.

Διότι τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ τὸ τονίζω: ἀστικὴ λογοτεχνία, ἀξία τῆς Τέχνης, ἐπομένως τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Ἀθανασίας, κατ' οὐσίαν δὲν ὑπάρχει. Κάθε λογοτεχνία ἀληθινὸς εἶνε, εἰς τὸν καιρὸν του, νεωτεριστικὴ κι' ἐπαναστατικὴ. Ὁ Ἀισχύλος, εἰς τὸν καιρὸν του, ὑπῆρξε ἐπαναστάτης· ὁ Δάντης ἐπίσης· ὁ Σαίξπηρ ὁμοίως. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐποψιν, καμμίαν διαφορὰ μεταξὺ Ὀμήρου καὶ Ἰψεν, καμμίαν διαφορὰ μεταξὺ τῆς συγχρόνου ρωσικῆς λογοτεχνίας καὶ τῆς προϊστορικῆς σανσκρίτης. Θὰ παρακαλέσω τοὺς ἀναγνώστους μου νὰ τὸ σκεφθῶν αὐτὸ καὶ νὰ τὸ ἐννοήσῶν κλά: Πᾶσα Λογοτεχνία εἶνε ἐπαναστατικὴ εἰς τὸν καιρὸν τῆς, ἀστικὴ δὲ ἡ συντηρητικὴ κατοπιν. Ἡ διαφορὰ ἢ χωρίζουσα τὴν σύγχρονον, εἶνε διαφορὰ τύπου, ἐτικέτας,—πράγματι· ἀπὸ τὰ ὁποῖα, μετ' ἡν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῶν κοινωνικῶν ἰδεῶν καὶ ἰδανικῶν, δὲν μένει οὐτε ἴχνος.

Καὶ διὰ νὰ φέρω τὸ παράδειγμα ἀπὸ τὴν ἰδικὴν μας

λογοτεχνίαν, τὴν σύγχρονον, — ἀδιάφορον ἂν δὲν παρουσιάζῃ ἀκόμα ἔργα προωρισμένα διὰ τὴν ἀθανάσιαν, — θὰ ἐνθυμίσω δύο ἀπὸ τοὺς γνωστοτέρους μας διηγηματογράφους: Τὸν κ. Κώσταν Παρορίτην καὶ τὸν κ. Δημοσθένην Βουτυράν. Ὁ πρῶτος ἔχει τὴν ἐτικέταν τοῦ σοσιαλιστοῦ. Θέλει νὰ εἶνε σοσιαλιστὴς καὶ δὲν γράφει διηγήματα παρ' ἀποκλειστικῶς μὲ τὸν σκοπὸν μιᾶς προπαγάνδας. Ὁ δεύτερος δὲν θέλει νὰ εἶνε τίποτε, οὔτ' ἐργάζεται μὲ κανένα σκοπὸν. Γράφει μόνον διὰ νὰ γράφῃ ὠραία διηγήματα. Ἄν ἐξετάσετε ἔμως τὰ ἔργα καὶ τῶν δύο, — ἀνεξαρτήτως τῶρα τῆς καλλιτεχνικῆς τῶν ἀξίας, ἢ ὅποια εἰς τὸν δεύτερον εἶνε ἀνωτέρα, ἀκριβῶς διότι δὲν ἔχει «κοινωνικὸν πρόγραμμα», — θὰ ἴδῃτε ὅτι σοσιαλιστικώτερος, ἐπαναστατικώτερος, νεωτεριστικώτερος καὶ προπαγανδιστικώτερος ἀκόμα, ἀπὸ τὸν κ. Παρορίτην εἶνε ὁ κ. Βουτυράς. Ἡ, τὸ κάτω-κάτω, ὅτι καὶ οἱ δύο εἶνε ἐπίσης σοσιαλισταί. Ποία ἢ διαφορά τῶν; Ὅτι ὁ ἕνας ἔχει ἐτικέταν ἐνῶ ὁ ἄλλος δὲν ἔχει, καὶ μίαν φορὰν μάλιστα ποῦ ἠθέλησαν νὰ τοῦ κρεμάσουν, τὴν ἐπέταξε κάτω μὲ θυμὸν καὶ τὴν ἐπάτησε. Ὁ κ. Βουτυράς εἶνε λοιπὸν ἀστικὸς λογοτέχνης; Κάθε ἄλλοι ἄρχει ὅτι εἶνε ἔξοχος διηγηματογράφος διὰ νὰ μὴν εἶνε ἀστικὸς. Ἀστικὴ Λογοτεχνία δὲν ὑπάρχει.

Ἄλλ' ἄς ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἀπόδειξιν μὲ αὐτοὺς τοὺς δύο. Ὡς κριτικὸς, — μολονότι ἐκτιμῶ καὶ τὸν Παρορίτην καὶ ἀνευρίσκω κάποτε εἰς τὸ ἔργον του σελίδας γνησίως καλλιτεχνικὰς, — ἀμφιβάλλω ἂν ἐν ἡ δύο βιβλία του θὰ ἐπιζήσουν. Μικροτέρα εἶνε ἢ ἀμφιβολία μου δι' ἐν ἡ δύο βιβλία τοῦ κ. Βουτυρά, καὶ ὠρισμένως διὰ τοὺς θαυμασιούς ἐκείνους «Ἀλανιάριδες». Ὑποθέτω ὅμως ὅτι μετὰ ἑκατὸν ἢ διακόσια ἔτη θὰ ζοῦν καὶ θάναγινώσκων καὶ ἐπίσης καὶ οἱ δύο αὐτοὶ σύγχρονοι Ἕλληνας διηγηματογράφοι. Νομίζετε ὅτι καὶ τότε ὁ ἕνας θὰ θεωρῆται ἐπαναστάτης, ὁ δὲ ἄλλος ὄχι; Καθόλου! Ἡ ἀφοδος τοῦ χρόνου, ὅπ' αὐτὴν τὴν ἐποψιν, θὰ τοὺς ἔχη ἀφομοιώσει. Ἄφ' ἐνὸς θάνηκουν καὶ οἱ δύο εἰς τὴν κλασσικὴν λογοτεχνίαν, τὴν συντηρητικὴν καὶ ἀστικὴν ἄφ' ἑτέρου οἱ κριτικοὶ τοῦ μέλλοντος θὰ ἐνθυμίζουσι, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τῶν ὑπῆρξαν καὶ δύο νεωτερισταὶ καὶ σοσιαλισταί.

Αὐτὰ ὅμως μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ζήσουν. Διότι, τὸ ἐπαναλαμβάνω, εἶνε ζήτημα ἂν θὰ ζήσῃ κανεὶς ἀπὸ τοὺς σημερινούς Ἕλληνας λογοτέχνας. Οἱ σημερινοὶ κατὰ τοῦτο μόνον εἶνε ἄξιοι προσοχῆς, σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης, ὅτι ἐτοιμάζουσι τὸν δρόμον διὰ τοὺς ἐρχομένους.

ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΣΑ ΒΛΕΠΩ ΚΙ' ΟΣΑ ΣΚΕΠΤΟΜΑΙ

Ἐνθερμοὶ φίλοι μᾶς πληροφοροῦν ὅτι τὸ φλέγον ζήτημα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν εἶνε ἡ καλλιτεχνικὴ ἐμφάνισις τοῦ «Παντογνώστου. Διακαιόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ εἶμεθα πάντοτε εἰλικρινεῖς, ὁμολογοῦμεν ὅτι ὅλα τὰ ὀφείλομεν εἰς τὸ ζεμάτισμα τῶν ἐκτυπωτικῶν.

Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι δὲν παίρνουν πάλι τὸ ἐπίδομα, διότι δὲν ὑπάρχει, λέει, Νόμος. — Τὸ πιστεύομεν ὅτι κατὰ δὲν ὑπάρχει ἢ ὁ νόμος ἢ τὸ νόμισμα.

Ἐξυπνότατος ὁ κ. Πρωτοπαπαδάκης, ἀντιλήφθη ἀμέσως τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν ὑπαλλήλων του. — Ἐνδει-

κτικὴ τῶν σκέψεων του εἶνε καὶ ἡ ἐξῆς περικοπὴ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ὑπαλλήλων συνδιαλέξεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς παρουσιαζόμενος: Προκειμένου, Ἐξοχώτατε, οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι νὰ **δορτάσωσι** ...

Καὶ ὁ κ. Ὑπουργός, διακόπτον ἀποτόμως: Μὲ συχωρεῖτε, κύριε. Ἄλλὰ δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι **παραιτοῦμαι**.

Κατόπιν τῆς γνωστῆς ἀστυνομικῆς ἀπαγορεύσεως ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδήλωσεν ἐν Ῥώμῃ ὅτι **δὲν θέλει νὰ τὸν δῆ**. — Λέγεται ὅτι, ὡς ἐκ τούτου, ὁ Πάπας ὀλίγον ἔλειψε νὰ **σκιάσῃ**. — Ἐλειέβη εὐτυχῶς ὁ κ. **Σκιάσης** καὶ τὰ πράγματα ἠσούχασαν.

Ἐνώπιον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ παρουσιασθεὶς καὶ ὁ κ. Χρηστάκης Μητσόπουλος διεμαρτυρήθη διὰ τὰ ἥθη τῶν ἰταλῶν δημοσιογράφων, οἱ ὅποιοι τόσον κακῶς ἐφιλοξένησαν τὰς **δουίλιας** του. — Καὶ ἡ παροιμιώδης σοφία τοῦ κ. Γούναρη ἀπήντησεν: **Ὀμιλῶναι κακαὶ φθειροῦσιν ἡθῆ, Χρηστά ...** κη!!

Ἐξηκριβώθη λοιπὸν ὅτι ὁ κανὼς τῆς ὁδοῦ Ἀπόλλωνος δὲν εἶχεν ἐλατήρια πολιτικά, ἀλλ' ἦτο γιὰ τὸ **πάπλωμα**. Ἔτσι ἐξηγεῖται κατ' ἀναλογίαν διατὶ τὴν Ἐπιτροπὴν τὴν ἔχουν κάμει γιὰ... τὸ **στρώμα**.

Ἐν τάξει λοιπὸν ὁ πατὴρ Πάλλης. Ἐν τάξει καὶ ὁ υἱὸς Πάλλης. Ὅλοι εὐρέθησαν ἐν τάξει, πλην τοῦ κ. **Εὐταξία** εὐρεθέντος ἐν ἀπολύτῳ **ἀταξία**, διότι... καίτοι μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἀνεμίχθη εἰς τὴν διαχειρίσιν.

Χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ συναγωνισθῶμεν τὴν Ἀστυνομίαν εἰς τὴν ἐνημερότητα καὶ τὴν ἐξακριβώσιν τῶν γεγονότων, σημειοῦμεν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ὁδοῦ Ἀπόλλωνος τὰ εἶχε κάμει **θάλασσα**. Ἀπόδειξις ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς ἦτο **Ναύαρχος**.

Ζωηρὰ ἢ ἀνησυχία διὰ τὰς ἀπειλουμένας παρασημοφορίας. Βεβαίονται ὅτι θὰ πάρουν τὸ Σταυρὸ ὅλοι οἱ **Σταυρωτῆδες** τῆς χωροφυλακῆς. Ὅσο γιὰ τὸ **Σταυρωτῆ** τῆς Ἀθηναϊκῆς, πληροφοροῦμεθα ὅτι, παρ' ὅλας τὰς καλὰς ὑπηρεσίας του, ἐξαιρεῖται τοῦ σταυροῦ, διότι τελευταίως... παρα-**Σράτσησε**.

Ἴδου καὶ μία σχετικὴ συζήτησις εἰς ὕψος Ὀλλενδόρφου.

— Ἐχετε τὸ παράσημον τοῦ **Σταυροῦ τοῦ Γεωργίου**; — Ὅχι! δὲν ἔχω τὸ παράσημον τοῦ Σταυροῦ τοῦ Γεωργίου, ἀλλὰ προτιμῶ ἐκεῖνο τοῦ **Γεωργίου Σταύρου**.

Ἐξαγγέλλεται ἡ λήψις νέων μέτρων τοῦ κοσσορ-τσιουμ κατὰ τοῦ ὑψωμοῦ... τῆς **λύρας** τοῦ Ἀπόλλωνος

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ

Ἑλληνικὸν μυθιστόρημα εἰς δύο αὐτοτελῆ μέρη

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΜΕΣΘΕΝΕΥΣ

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἄη ἀπὸ αὐτίον κ' ἐγὼ ἔτσι ἂν θέλῃ ὁ Θεός. Μὰ χρεὰ στὴν ὑπομονή σου, κύρ δάσκαλε... Ὡστε ἐξημεροβραδύζεις ἀπάνω σὲ δαῦτα; Τὸ βράδυ δὲ βγαίνεις ὅσῳ;

- Οὐδέποτε.
- Σὲ κανένα σπῆτι μαθὲς δὲν πᾶς;
- Νὰ μάθω τί;
- Σ' αὐτὸ δὲν ἔχεις ἀδικο' μὰ νὰ γιὰ νὰ σκοτώσῃς τὴν ὄρα σου, νὰ ἐσκουραστῇ λίγο τὸ μυαλό σου, νὰ ξεδώσῃ ὁ νοῦς σου... αἱ, καὶ νὰ γελῶσῃς λίγο μὲ κορίτσια, μὲ τῆς κυράδες.
- Διδάσκυλος καὶ ἱερῶς...
- Καλὲ ὄχι γιὰ κακό... ἔτσι γιὰ ἀνεμοκουθέντες.
- Ὅχι, ὄχι... ζῶ μόνος ἀπὸ πολλῶν ἡδῆ ἔτων.
- Καὶ δὲν πλῆξεις οὔτε κανένα παιγνίδι τῆς τράπουλας; καμμιὰ πέφα νὰ ποῖμε, κανα πικέτο, τριόμφο, ἱστικιο, μὰ οὔτε σκαμπίλι, οὔτε κοντοῖνα τῆ μικρῆ καὶ τῆ μεγάλῃ...
- Εἰς συνάδελφός μου ἐδίδασκέ μοι κάποτε τὸ πικέτο, ἀλλ' εἶδον ὅτι θὰ ἐγίνονην πείσμων καὶ ἐριστικὸς, ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ ἔγκατέλιπον ταχέως.
- Δηλαδή τὸ χαρτί σὲ χτυποῦσε στὰ νεῦρα καὶ γυρίναζες... Νὰ τὸ γιαιτρικό. Ἄμα θυμώσῃς στὸ χερτί, μὴ βγάζῃς λέξι. Χτύπα μὲ τὸ γρόθο σου τὸ τραπέζι κ' ὁ θυμὸς φεύγει.

Καὶ μὲ τὴν ὑποδειγματικὴν γροθιά πῆγε νὰ κοιτάσῃ τὸ τραπέζι τοῦ Θανάση.

— Ἐφτασα, ἔφτασα, ἀφέντη μου... Ἡκούσθη τῆς γροθῆς ἢ φωνῆ ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ... Τί προστάξεις; Ὁ Θανάσης δὲν γύριε ἀκόμα... Τρέξε Γιωργή...

— Χί, χί, χί!... ἐξεκαρίσθη ὁ ἱερώνυμος.

— Καθῆσ' ἐκεῖ ποῦ κάθαστε χριστιανοὶ, ἐφώνηξε ὁ Μηνᾶς, ἡ γροθιά δὲν ἦταν γιὰ σὰς... Ἔτσι ποῦ λές, κύρ δάσκαλε, κανὼν νὰ θυμώσω, γιὰτὶ ἀνάξω ὄρες-ὄρες ἂν καὶ πολὺ παράξενος δὲν εἶμαι. Μονάχα στὸ ναργυλιε-τεργιακλίκι τὸ λέν' αὐτό. Ἐ λοιπόν... κανα Σαββατόβραδο λέω πῶς θὰ ξαναθυμηθῶμε πάλι τὸ πικέτο, γιὰτὶ κ' ἐγὼ τὸ ἔφασσα ἐδῶ στὸ νησί μας ποῦ δὲν ἐκνάπιασα ἰδιαιτερές φιλιες. Καὶ τότες χτύπα τὸ γρόθο σου ὅσο θέλεις...

— Ὅπως ὁμοῦ μοι εἶναι ἀδύνατον...

Κ' ἔδειξε τὸ λεπτό καὶ ἔσπρ χέρι του.

— Ἐ, ὅπως μπορεῖς πάλι.

Τώρα πλησιάζει δειλὰ-δειλὰ ὁ καραβοκύρης ὁ Θεωφῆς βγάζωντας τὸ σκοῦφο του.

— Καλῶς τὸν Φουκαδῆτη, τοῦ λέει ὁ Μηνᾶς, πῶς ἦταν καὶ μᾶς θυμήθηκες; Ἐλα γιὰ σου, πάρε μιὰ μαστίχα. Καὶ μαζὶ μὲ δυὸ παλαμάκια ἔδωσε τῆ προσταγή—μὰ μαστίχα...

— Τὴν παίρνω μ' εὐχαρίστησι ἀφεντικό. Ἦρθα γιὰ τὸν κύρ δάσκαλο ἀπὸ δῶ...

— Μὲ συχωρεῖτε καπετὰν Θεόδωρε, ὅτι ἐλησμόνησα νὰ τακτοποιήσω τὸν λογαριασμὸν μας... ἀλλὰ μὲ τὴν ἐλευστικὴν γνωριμίαν τοῦ κυρίου Μηνᾶ...

— Μὰ δὲν εἶναι δὰ καὶ καμμιὰ βία. Θὰ μείνω γιὰ καμμιὰ ὥρ' ἀκόμα πρὸς τὰ δῶ καὶ βατερα θὰ πάω ν' ἀράξω στὸ πίσω τὸ λιμάνι, ποῦ μοῦ βολεῖ πιὸ καλὰ.

Ὁ μικρὸς Γιωργῆς ἔφερε τῆ μαστίχα.

— Νάχῃς κοντὰ καὶ τὴν κυρὰ Θεωφῆρα... Μολόγα το δά... τοῦ εἶπε μισογελώντας ὁ Μηνᾶς. Ἐ, πῆ τῶρα τῆ μαστίχα σου καὶ σῦρε στὸ καλό... ἄσε μου τὸ δάσκαλο ἤσυχο.

Ὅσο γιὰ τὸ λογαριασμὸ τὸν βρῖσκετε κ' αὐριο.

— Ὅπως προστάξεις, ἀφεντικό, εἶπεν ὁ Θεωφῆς ἔδωσε μιὰ καὶ κάτω τῆς μαστίχας, εὐχαρίστησε μὲ τῆ σκούφιᾶ του καὶ μπῆκε στὸ καφενεῖο.

— Ἐστω, συνεπλήρωσεν ὁ ἱερώνυμος μὲ μίαν ἐλαφρὰν κίνησιν τῆς κεφαλῆς του πρὸς τὸν Μηνᾶν, κ' ἐπράθησε τὰ χεῖλη του σὰν νὰ ἤθελε νὰ χαμογελάσῃ.

— Πρὶν νὰ φύγῃ ποῦ λές κύρ-δάσκαλε, γιὰ τὸν Πειραιᾶ ὁ Θεωφῆς, μοῦ εἶχε ζητήσει κάποια χάρι. Τοῦ εἶπα νὰ σκεφθῶ, γιὰτὶ εἶναι λιγάκι ἀνάποδος. Τώρα ὅμως, ἂν δὲν ἔκαμε ἀλλοῦ τὴν εὐκολία του καὶ μὲ ξαναπαρκαλέσῃ, δὲ θὰν τοῦ πῶ τὸ ὄχι, γιὰ τὴν εὐχαρί-

στησι ποῦ μοῦδωσες νὰ σὲ φέρη.

— Σὰς εὐχαριστῶ, πολὺτιμς φίλε.

— Λοιπόν, ἄς ἐρθῶμε στὰ δικὰ μας γαργιλῆ εἶπες δὲν τραβᾶς οὔτε τσιγγάρου πίνεις, καθὼς κατάλαβα, ὅστερ' ἀπὸ δυὸ καφέδες τὸ γυναικολόγι δὲν σοῦ γουσταρεῖ, τὸ χαρτί τὸ βαργίεσαι... Τζουζεις κάμεμου κίπου-κίπου καμμιὰ παραπάνω;

— Ἐνίστε, ὄλιγον μόνον, μέλανα δριμύν οἶνον.

— Μπροδσκο πάσι νὰ τῆ;

— Ἀκριδῶς εἶνε ἐπωφελής εἰς τὸν ἐντερικὸν ἰδίως σωλήνα.

Ἄλλὰ μεθ' ὕδατος πάντοτε πίνω τὸν οἶνόν μου, ἐξ οὗ δὲ καὶ κρασίον.

— Ὅπως σ' ἀρέσει φτάνει μόνο σκέτο νερὸ νὰ μὴν πίνης, σὺν θὰ τύχη νὰ τρῆς μαζί μου. Τὸ βλέπω καὶ κρυόνω θαρρῶ πῶς θὰ μοῦ τὸ ρεῖν κανέναν στὸ σέβρα μου.

— Χί, χί, χί, καπετάνιε μου, κύριε Μηνᾶ!...

— Μὰ συλλογίσου... τριάντα χρόνια στὴ θάλασσα, ἀπὸ δώδεκα χρονῶ παιδάκι, κι' ἀπ' αὐτὰ τὰ τριάντα, τὰ εἰκοσι, ἀπάνω κάτω ξενητεμένος καὶ θαλασσοδαρμένος. Παλληκάρι εἰκοσιδύο χρονῶ ἦμου σὺν ἐφυγα γιὰ τὰ ξένα. Βλῆς μετ' ἐν σοῦ... μετ' ἐξ παγωνιῆς, δλονυχτῆς ποῦτε στὸ τιμόνι καὶ ποῦτε στὸ κάσσερο... Κρασί!; Τὸ κρασί ἦταν νεράκι μπρὸς στὴ τζινέβρα καμμιὰ φορὰ δὲξάκα τὸ μπουκάλι στὸ στόμα μου, χωρὶς νὰ ξέρω κι' ἐγὼ πόσο κατέδαξα... Ἀπὸ ὕβρια, δάσκαλέ μου, πῶς πᾶς; Ἐμένα μετ' βασιανίζε μονάχα μιά φουκόκωσι. Τίποτις ἄλλο.

— Ἐγὼ, φίλτατέ μου, πάσχω μόνον ἀπὸ διαρκῆ ἀνηουχίαν καὶ σώματος καὶ νοῦς. Ὅταν μὲν ἐργάζωμαι ἀρχίζω τὸ ἐν, συνεχίζω τὸ ἄλλο καὶ τελειώνω — συμβαίνει κάποτε καὶ αὐτὸ τὸ θαῦμα — τὸ τρίτον δταν δὲν ἐργάζωμαι, δὲν ἠμπορῶ νὰ σταθῶ ἡσυχοῦ οὔτε ἡμισίαν ὥραν εἰς ἓνα τόπον. Συγχρόνως δὲ αὐτὴν τὴν ποδύουσαν τὴν ἔχουσι αἱ ἰδέαι μου, ἐρχεται ἡ μία καὶ διώκει τὴν ἄλλην. Αἱ αὐταὶ δὲ πάλιν σκέψεις δὲν μοὶ ἐπιτρέπουσι νὰ κοιμηθῶ οὔτε δύο ὥρας κατὰ συνέχειαν.

— Τὸ μεσημέρι;

— Τὴν μεσημέριαν οὐδέποτε ἐκλείσκα μάτι, ὡς λέγουσι κοινῶς... Αὐτὴν τὴν ὥραν κάμνουσι ἐφοδον... τί ἐφοδον; ἐπιδρομὴν ἐντὸς μου πᾶσαι αἱ μέλαναι σκέψεις!...

— Μὰ αὐτὰ εὐλογημένε δὲν εἶναι ἀρρώστιες... εἶναι βίτσιαι....

— Ἄχ! εἶναι ἀνίατοι μάλιστα νόσοι... Ἄλλοτε ἐξηγοῦμαι σαφέστερον καὶ ἀναλυτικώτερον... Ἰβὸ καὶ ὁ Ἀθανάσιος.

— Καπετάν Μηνᾶ... τὰ κουτσοκατὰφερα κατὰ πῶς μ' ἐπρόσταξες.

— Γεῖά σου. Τώρα ἄς τῆ γρηᾶ νὰ κίνη καλὰ καὶ τράβα μετ' ὅν κύρ Δάσκαλ' ἀπὸ δῶ, γιὰ τὸ σπῆτι. Θὰ φρόντισε ἡ γρηᾶ.

— Ἐ καλὰ εἶσαι....

— Γεῖά σου κι' ἄλλη μιά φορὰ. Φέρτε λοιπόν καὶ καμμιὰ βόλτα μαζί στὰ μαγαζιά, γιὰ νὰ ἰδῆ τοὺς νησιωτῆς μας καὶ νὰν τὸν δοῦν κι' αὐτοί. Ἐγὼ πηγαίνω τώρα στὴς δουλιές μου καὶ τὴν ὥρα ποῦ εἶπαμε....

— Μαῖνε ἡσυχοῦς ἀφεντικό.

Ἐσηκώθησαν καὶ οἱ δύο. Ὁ Ἰερώνυμος εἶναι συγκινημένος.

— Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὰς μέχρι τοῦδε ὑπὲρ ἐμοῦ εὐμανεῖς καὶ εὐγενεῖς ἐκδηλώσεις σας, κύριε Μηνᾶ. Ἐλπίζω νὰ σὰς ἴδω καὶ πάλιν ταχέως.

— Μὰ τὸ μεσημέρι θὰ φάμε μαζί. Σ' ἔχω προσκαλεσμένον... Ἐδῶ, στοῦ Θανάση τὸ πατάρι ἀπάνω, ἐ,τι-δ,τι γιὰ τὴν καλὴ μας τῆ γνωριμία. Νὰ φᾶς μονάχος καὶ ἀγνωρίστος μόλις ἦρθες, εἶνε κρῶο πρᾶγμα... Θὰ τσιμπήσωμε, εἶπα, ἐ,τι βρεθῆ... καὶ ὅστερα πηγαίνεις καὶ ἡσυχάζεις. Καὶ αὐριο πιά μετ' ὕβρια!...

— Μὰ τὸσσην ἐνόχλησαν!...

— Καλέ, ἄς τὰ λόγια... μεταξὺ μας εἶνε περιττά. Καλὴ μας ἀντάμωσι τὸ λοιπόν.

— Κύριε Μηνᾶ! Βεβαιώθητε ὅτι πρώτην ἦδη φορὰν μοὶ προσμετῆξαι ἡ τύχη, διὰ τὸν χαλιόν σας!...

— Εὐχαριστῶ μὰ δὲν σοῦκαμα δὲ ἀκόμη τίποτις, εὐλογημένε;!

Καλῶς ὄρισες τὸ λοιπόν. Τόκα μιά!

Καὶ τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι. Ὁ Ἰερώνυμος ἐπροσπάθησε νὰ κρῶψῃ τὸν πόνον του ἀπὸ τὸ σφίξιμον αὐτό. Καὶ ὁ Μηνᾶς ἐτραβήξε κατὰ τὸν ἀνήφορον, κουνώντας τὰ χέρια του, ἀφοῦ ἀναποδογύρισε τῆς καρτέκλας τοῦ Θανάση ποῦ βρέθησαν μπροστὰ στὸ δρόμο του.

Σὲ λίγο ἐκίνησες κι' ὁ Ἰερώνυμος μετ' ὅν Θανάση. Αὐτὴ ἦτον ἡ πρώτη γνωριμία τοῦ δημοδιδασκάλου κυρίου Ἰερώνυμου Μεσθενέως καὶ τοῦ ἐμποροπλοῦρχου καπετάν Μηνᾶ Χατζηκωσταντῆ Γούμενα.

Γ. Η ΚΥΡ - ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙΝΑ

— Λοιπόν! Κύριε Ἀθανάσιε, ἀφοῦ περιεργασθῶμεν τὴν προκουμάταν καὶ τὴν λαγομένην ἀγοράν, θὰ παραστῆ ἄρὰ γε ἀνάγκη νὰ

τριγυρίσωμεν, ὡς λέγουσι κοινῶς, ἀπάσας τὰς συνοικίας καὶ τὸ σπουδαιότερον, ν' ἀναρχηθῶμεν, εἰς ἀπάσας τὰς ἀνηφορικὰς τρίτους ὅπως εὐρωμεν οἶκημα;

— Γιὰ τὴ σπιτοκάθησι μοῦ μιλᾶς!; νὰ τριγυρίσωμε λέει!... Ἐγὼ, αὐτὸς ποῦ πρόσταξεν ὁ καπτάν Μηνᾶς, ἔστειλα σ' ἓνα πρόσωπο ποῦ γνωρίζει ἡ γρηᾶ μου καὶ βρέθηκα κι' ὄλας χέρι-χέρι. Ἐἶνε σπῆτι κατὰ πῶς τὸ θέλεις, τῆς κύρ - Ἀναγνώσταινας μετ' ὄνομα, παστρικό, ἡσυχο... Μπᾶ! νὰ καὶ ὁ κύρ Δήμαρχος!...

Ὁ Ἰερώνυμος κοιμίδονε τώρα τὸ σουρτοκό του.

— Τί με συμβουλεύετε νὰ πράξω ἐπὶ τοῦ προκειμένου, κύριε Ἀθανάσιε;

— Καλέ δὲ βαργίεσαι νὰ σκελεντίζεσαι γιὰ τέτοιες δουλιές!... ὅστερ' ἀπ' τῆ γνωριμὰ ποῦκαμες στὸ μαγαζί μου!... Ὁ καπτάν Μηνᾶς, μπρὲ μάτια μου, σὲ θέλει, βαργίε καὶ μένα δήμαρχο... Ἀφέντη κύρ - Δήμαρχε!... Καλημέρα σου.

— Μπρὲ, τί μοῦ γλυκογίνεσαι, Θανασοῦλη;

— Σὲ προσκυνῶ. Καὶ μεῖς, γυρῶντας ἐλλόγου, πηγαίνωμε...

Τώρα ὁ Δήμαρχος παρατηρεῖ ἐρευνητικώτατα τὸν Ἰερώνυμον καὶ μετ' ἓνα Ἄ! γουρλώνοντας τὰ μάτια του, ἐκφράζει καὶ ἐκπληξιν καὶ εὐχαριστήσιν.

Εἶναι ἕως σαρανταπέντε χρόνων ἄνθρωπος, κοντός, καχούτσικος καὶ μετ' ὄνομα διαρκῶς καταχαρακτηρισμένον.

— Ἀπὸ δῶ, ποῦ λές, Δήμαρχε, εἶναι ὁ νέος μας ὁ κύρ Δάσκαλαλος. Ὁ,τι καὶ ἦρθε μετ' ἡ μπρατσέρα τοῦ Θεοδωρῆ τοῦ Φουκιδίτη.

Ὁ Ἰερώνυμος διπλοδοκλίνεται καὶ ὁ Θανάσης ἐξακολουθεῖ.

— Σὺν ἐμπαρκαριστήκει, ποῦ λές, κύρ - Δήμαρχε, ἡ πρώτη του κουβέντα ἦτον νὰ με παρακαλέσῃ νὰ τὸν φέρω νὰ παρουσιαστῆ στὴν εὐγενεῖα σου.

— Δαμπρά! Καλῶς ὄρισες λοιπόν, κύριε διδάσκαλε. Μὴ βιάζεσαι. Θὰ τὰ ποῦμε καμμιὰν ὥρα... Ὁ κύρ Θανάσης ἀπὸ δῶ εἶνε ἄνθρωπος δικός μου. Ὁ,τι χρειαστῆτε ἀπὸ μένα, ἐλευθερα! Αἱ, πέρασε, ἂν θέλεις, τὸ μεσημέρι μετ' ἡ χαρὰ σου. Θὰ βρῆς τὸ γραμματικὸ μου καὶ τοῦ λῆς ἀπὸ μέρους μου νὰ σὲ ταχτοποιήσῃ...

— Ἄ μὴ ἐπιτρέψῃτε, ἐξοχώτατε κύριε Δήμαρχε, ὅπως προσέλθω εἰς τὸν Δημαρχεῖον εὐσεβάτως καὶ ἐπισήμως, ἵνα ἐπιδώσω τὰ τῆς μεταθέσεώς μου σεβαστὰ ἔγγραφα καὶ προσφωνήσω ἡμῶς εὐπειθῶς καὶ καταλλήλως, μετὰ τὴν μεσημέριαν, διότι τὸ μεσημέριον ἀκριδῶς, προγευματίζω, κεκλημένος, ἦδη, παρὰ τῆ κυρίῃ κυρίῃ Καπετάν Μηνᾶ Χατζῆ Κωνσταντίνου Γούμενα...

— Στὸ Γούμενα!... Καὶ ποῦ στὸ διάλογο τὸν γνωρίζεις ἐλλόγου σου τὸν καπτάν Μηνᾶ!;

Παραδεδίει πάλιν ὁ Θανάσης.

— Ὁὐ!... εἶνε παλῆοι φίλοι...

— Μὰ τότε δὲ σὲ χρειάζομαι, εὐλογημένε, ὄλας διόλου. Τράβα δουλειὰ σου, καὶ δταν σοῦ βολῆ περνᾶς καμμιὰ μέρα ἀπ' τὰ γραφεῖό μου. Τὸ χέρι σου λοιπόν καὶ καλοσῶρισε κύριε...

— Ἰερώνυμος Μεσθενέως δοῦλός σας...

— Κύριε Μεσθενέως! Ὁ καπετάν Μηνᾶς εἶνε πρῶτος φίλος μου, πῆς ποῦ εἶνε ἀδερφός μου, καὶ καλλίτερος ἀπὸ ἀδερφός μου ἀκόμα. Ἡ ὥρα σου ἡ καλὴ λοιπόν. Γεῖα σου καὶ σὺ Θανασοῦλη!...

Καὶ ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ Ἰερώνυμου μετ' ὅν δαξί του. Ἐνῆ μετ' ὄνομα ἀριστερῶ ἐσηκώσε τὸ ἄλλο χέρι τοῦ δασκάλου ποῦ ἐκρατοῦσε τὸ καπέλό του βγαλμένον ἀπὸ σεβασμὸν καὶ τοῦ τὸ φόρεσε. Κ' εὐθὺς ἐπροχώρησε, μετ' ἡ γρηᾶ βήματα ἀπὸ τὰ ὅποια τὰ δύο πρῶτα ἦσαν πηδηχτά— μετ' ἡ χαρακτηριστικὸν κούνημα τῆς μέσης καὶ μετ' ὄνομα τοῦ στήθους καὶ τῆς κεφαλῆς.

— Τί εἶναι αὐτὰ, κύριε Ἀθανάσιε!;...

— Μὰ δὲν κατάλαβες, Χριστιανέ μου, καὶ νὰ με συμπαθῆς ποῦ τοῦ λέω ἔτσι, τί λότος σοῦπεσε ὁ,τι καὶ πάτησες στὸ μαγαζί μου; Ἄ νὰ! βλέπεις ἐκεῖ στὴ γωνιά; ἔ, ἐκεῖ εἶνε τὸ σπῆτι τῆς κυρ Ἀναγνώσταινας. Νὰ την κι' ὄλας στὸ κατῶφλι τῆς, ποῦ μετ' ὄνομα προσμένει.

Ἡ κυρ-Ἀναγνώσταινα τώρα κατηγορεῖται γιὰ τὴν τιμητικὴν προαπέντησι των.

Εἶναι πενήνταρά, γερὴ γυναίκα καὶ καλοδιατηρημένη, μετρίου ἀναστῆματος, μελαγχροῖνη, κοκκινόμαγουλη, μετ' ὄνομα καὶ ταιτωμένο πρόσωπον καὶ μετ' ὄνομα δύο φουσκώματα τοῦ σώματος τῆς καὶ πῶς πῶς ὀγκώδη ἀπὸ τὰ συναισθημένα. Φορεῖ ἓνα τοῖτι μετ' ὄνομα κλαδιά κ' ἔχει ριγμένα στὸ κεφάλι τῆς ἓνα μαῦρο μαντήλι.

— Καλῶς ὄρισες, καλῶς ὄρισες, κύρ Δάσκαλέ μου!... καλῶς μετ' ὄνομα ἐκοιτάσατε, μετ' ὄνομα καλὸ νὰ κάτσατε... μετ' ὄνομα καλὸ!...

— Κυρία Ἀναγνώστου! σὰς χαιρετίζω.

— Μπᾶ, μπᾶ! ἔξερεις καὶ τὸ ὄνομα τὸ ἀντρέος μου, ἄχ! ὁ μακαρίτης, καὶ ποῦς δὲν τὸ γνωρίζεις!... κοσμογυρισμένος... ἔκουστός καὶ στὰ ἑπτὰ βασιλεία. Μὰ δὲν εἶχα τύχη ἡ κακομοῖρα!...

— Καλὸ ποῖον ἐγνώρισα!;

(Ἀκολουθεῖ)

HENRI ARDEL

ΟΛΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Χ.Χ.Δ.)

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὅση καλὴ διάθεσι καὶ ἂν εἶχε ἡ Λίνα γιὰ νὰ εὐρῆ συμπαθῆ τὴν ἐξαδέλφη τῆς δὲν ἔβλεπε στὴ φωτογραφία ἐκείνη παρὰ ἓνα γελοῖο τύπο ἐπαρχιώτου. Ἐνα ἄχαρι καὶ ἄκομπο σῶμα ἐπιδεικτικὰ στολισμένο μετ' ὄνομα μεσαιωνικοῦ ῥυθμοῦ φόρεμα, μ' ἓνα ἄνθος λοτοῦ στὸ χέρι, μετ' ὄνομα χτένισμα βαρὺ καὶ ἰδιότροπο ποῦ ἐτόνιζε ἀκόμη περισσότερο τὰ ἰσχυρὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου, μετ' ὄνομα μία τέλος λέξι τὸ σύνολον ἦτον ἀντιπαθητικὸ. Ἡ Λίνα δυσραστημένη ἐκρυψε τὴ φωτογραφία ἐκείνη κ' ἐπροτίμησε νὰ ἐξετάσῃ τὴν τσακινίαν φυσιογνωμία τοῦ αὐθάδους Γιώργου, ὁ ὅποιος εἶχε ἓνα ἀγαθὸ πρόσωπο ζωηροῦ μαθητοῦ ὀλοστογγυλο καὶ χονδροειδές, ὅπως καὶ ἡ ἀδελφὴ του Λουκία, αὐτὴ ποῦ χωρὶς καμμιὰ εὐμορφίαν οὔτε λεπτότητα εἶχαν πολὺ περισσότερο τὴν Λίνα, γιὰτι εἶχε τὴν ἴδια ἐκφρασι ἀγαθότητος μετ' ὄνομα τὴν μητέρα τῆς πρὸς τὴν ὁποῖαν ὀμοίαιζε παρὰ πολὺ. Ἀπὸ τὴν πρώτην ματιὰ ποῦ ἐερίξε στὴ φωτογραφία τῆς θείας τῆς ἡ Λίνα τὴν ἐνθυμήθη ἀμέσως σχεδόν, ὅπως τὴν ἐγνώρισε εἰς τὸ πρῶτον τῆς ταξείδι τῆς Γαλλίας. Τότε εἶχε παραξενευθῆ πολὺ εὐρίσκοντας τὴν Θεῖαν τῆς ἀδελφῆ τῆς μαμῆς τῆς τὸσον διαφορετικῆ ἀπὸ ἐκείνη ποῦ εἶχε πεθάνῃ τόσο νεὰ ἀφιγούσα τὸσον ἐνθουσιώδη καὶ λατρευτῆ ἀνάμνησι. Ἦτο μικρὸ παιδάκι ἡ Λίνα δταν ἔχασε τὴ μαμὰ τῆς, ἀλλὰ κ' ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια εἶχε πάντα ζωηρὴ στὴ καρδιὰ καὶ στὴ σκέψι τῆς τὴ θελικτικὴ εἰκόνα ποῦ μετ' ὄνομα ἔλκυστικὴ χάρι τῆς κατέκτησε τὸν Ρενὲ Ντυστάλ, ὅτε νέος μηχανικός κατεῖχε κάποια θέσι στὴ Πετρούπολι, ὅπου καὶ ἡ Ἰωαννίνα νεοτὰ ἐμάγευε μετ' ὄνομα τὴν θαυμαστὴ φωνή τῆς καὶ διάφορα κοσμικὰ κέντρα.

Καὶ τὸν κατέκτησε τόσο ἀπολύτως ὅστε γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς προτίμησε ν' ἀρνηθῆ τὴν οἰκογένειάν του, μιά παλαιὰ πατριαρχικὴ οἰκογένεια ποῦ εἶχε ζῆση πάντοτε στὸ στενὸν καὶ περιωρισμένο κύκλο τῶν ἐπαρχιακῶν παραδόσεων καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραδεχθῆ ὅτι μιά κόρη ποῦ ἔφαλλε δημοσίως θὰ ἦτο ἀξία νὰ φέρῃ τὸ ἔντιμον ὄνομά των.

Καὶ ὅμως ἦτο παρὰ πολὺ ἀξία ἡ πτωχὴ, ἀλλ' ἔντιμος ἐκείνη κόρη ποῦ ἀπ' τὰ εἰκοσι τῆς χρόνια ἐκέρδιζε τὰ πρὸς τὸ ζῆν μετ' ὄνομα τὴν θαυμαστὴ φωνή τῆς. Ἄλλ' ὁ αὐστηρὸς καὶ ἐπιβλητικὸς Κος Ντυστάλ δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ τίποτε.

Δυσραστημένος πρὸ καιροῦ κατὰ τοῦ υἱοῦ, ἐπειδὴ ἠρνήθη ν' ἀκολουθῆσῃ τὸ κατὰ οἰκογενειακὴν παράδοσιν δικαστικὸν στάδιον τῶν Ντυστάλ, ἐμάνθανε τώρα ὅτι ὁ Ρενὲ δὲν ἠρκεῖσθη νὰ ζῆ ὡς τυχοδιώκτης μακρὰν τῆς πατρίδος καὶ τῆς πατρικῆς κηδεμονίας, ἀλλ' ἀπεράσισε καὶ νὰ ἐλθῇ εἰς γάμον μετ' ὄνομα κόρη πτωχὴ καὶ μάλιστα τραγουδίστρια... Ἐγινε πλέον ἔξω φρενῶν, ἀπεκίρῃσε τὸν υἱόν του καὶ ἀκαμπτος στῆς ἀρχῆς του δὲν τὸν ἐπανεῖδε πλέον καὶ πέθανε μετὰ ἓνα ἔτος χωρὶς ν' ἀνοίξῃ καμμιὰ ἀπ' τῆς ἐπιστολῆς ποῦ ἐλάμβανε ἀπ' τὴ Ρωσσία.

Ἡ στέρησις τῆς πατρικῆς ἀγάπης καὶ ἡ σκληρὴ ἐγκατάλειψις τῆς οἰκογενείας τοῦ ἠγάγκασαν τὸν Ρενὲ νὰ μὴ ἐπανελθῇ ποτέ στὴ Γαλλία, δειχόντας ὅτι ἤθελε νὰ ἐπιδιώξῃ νὰ πλησιάσῃ ἐκεῖνους ποῦ τὸν περιφρόνησαν. Ἡ ὑπερηφάνειά του δὲν τοῦ τὸ ἐπέτρεπε. Ἐξῆ πολὺ εὐτυχημένος κοντὰ στὴ γυναίκα ποῦ ἦτο γι' αὐτὸν ὄλος ὁ κόσμος. Ἀλλὰ ἡ εὐτυχία του ὑπῆρξε πολὺ σύντομη· σκληρὸ νόσημα τοῦ ἐστέρωσε τὴν λατρευτῆ του, καὶ ἂν ἐπέτρεπε ἔπειτα ἀπὸ τόσον τρομερὸ δυστύχημα, ἦτο γιὰτι ἄκουσε μετ' ὄνομα εὐλάβεια τὰ τελευταῖα λόγια τῆς ἀγαπημένης του, δταν τοῦ παρέδωσε τὸ παιδί των. Γιὰ τὴν ἀγάπη ἐκείνης ἐξήτησε καὶ ἦρε παρηγοριά στὴν ἀποκλειστικὴ σκέψι καὶ φροντίδα γιὰ τὸ πτωχὸ μικρὸ πλάσμα ποῦ ἔμεινε σὺν ἀσαστιμένῳ ἀπ' τὴν αἰφνιδία στέρησι τῆς μητρικῆς ἀγάπης. Καὶ ἡ κοινὴ δυστυχία τοῦ πατέρα καὶ τοῦ παιδιοῦ ἐχρησίμευσε γιὰ νὰ συνδέσῃ πολὺ σφιχτὰ τῆς δύο αὐτῆς ὑπάρξεις.

(Ἀκολουθεῖ)

A. M. ALDANOV

Η ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΟΣ

“ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ,”

Ἄγνωστα ἐπιτεόδια ἀπὸ τὴν ζῶην

τοῦ Μεγάλου Ναπολεόντος.

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Χ.Χ.Δ.)

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Ῥώσος ὅμως δὲν ἔκανε τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ. Ἡ ἐν γένει μάλιστα συμπεριφορὰ του ἐκείν τῆ δεσποινίδα Σουζάνα νὰ σκεφθῆ ὅτι ὁ κόμης ντὲ Μπαλμὲν ἦτον ἓνας κύριος πολὺ καθὼς πρέπει.

Κατὰ τὴν ὥρα τοῦ γεύματος συζητοῦσαν κατὰ σειράν γαλλιστὶ καὶ ἀγγλιστὶ. Ὁ Ῥώσος μιλοῦσε πολὺ καλὰ τὰ ἀγγλικά μετ' ὄνομα Ὀξφορδιανὴ προφορὰ σὺν τὸν ἐξαδέλφου Ἐντου.

Ἄλλ' ἐν τούτοις ἡ δεσποινίς Σουζῆ, εὗρισκε ὅτι ἡ Ὀξφορδιανὴ προφορὰ του δὲν ἦταν ἀκριδῶς ὀμοία μετ' ὄνομα τὴν προφορὰ τοῦ ἐξαδέλφου Ἐντου καὶ ὅτι ὁ φθόγγος th εἶχε κατὰ τὴν γλῶσσαν.

Παρ' ὅλα αὐτὰ τῆς ἦταν εὐχάριστο νὰ τὸν ἀκούσῃ, ἂν καὶ δὲν ἤξερε τὸ γιὰτι!

Ὡς πρὸς τὰ Γαλλικὰ ὁ κόμης ντὲ Μπαλμὲν τὰ μιλοῦσε μετ' ὄνομα ἀξιοπαρατήρητην χάρι.

Τῆς φάσκα πῶς τὰ μιλοῦσε καλύτερα κι' ἀπ' τὸν μαρκήσιον ντὲ Μονσενῦ. Αὐτὸς ὅμως εἰδειχνε φανερὰ ὅτι ἀπεκόμιζε ἀντίθετη ἐντύπωσι, ἀκούοντας μετ' ὄνομα κάποια εἰρωνεῖα τὸν ῥῶσον συνάδελφόν του, ὁ ὅποιος ἐπρόκλιζε κυριαρχτικῶς.

Ἡ συνομιλία των, ὅπως πάντοτε ἄλλως τε, περιστράφη περὶ τὸν Ναπολέοντα καὶ ἐπὶ τῆς δυσραστητικῆς τῆν ὁποῖα ἐξηκολούθει νὰ προσεβῆ σὲ ὄλοκληρον τὸν κόσμον καὶ ἰδίως στὸν σερ Χούντσον Λέβ καὶ τοὺς ἄλλους ἀριστοτῆς.

Ὁ γηραιὸς... πρόσφυγξ Μονσενῦ ὁ ὅποιος, σὺν ἀδιάλλακτος ἀντιδραστικῶς, περνοῦσε τὸν καιρὸ του στὴ Κομπλιάνε διηγῆθη μερικὰς κικουργίαι τῆς νεότητος τοῦ Κορακιανῶ. Ἐβαδίωνε ὅτι ὁ Βοναπάρτης εἶχε τότε στραγγαλισθῆ μετ' ὄνομα τὰ ἴδια του τὰ χέρια μιά κοπέλλα ἐλαφρῶν ἡθῶν. Ὁ μαρκήσιος διηγῆθη τὴν ἱστορία αὐτὴ μετ' ὄνομα ἀκριδῆ ἰσοδότησι τῶν ὀνοματῶν καὶ τὴν ἐποίησε μετ' ὄνομα ἑσπερῶς τῆς δολοφονίας!

— Τὶ κακοῦργος! Θεέ, τὶ κακοῦργος! ἀνεφώνησε ὁ Μονσενῦ συμπερασματικῶς.

Ὁ κόμης ντὲ Μπαλμὲν, ἀφοῦ ἄκουσε μετ' ὄνομα μεγάλο σεβασμὸν τὸν Γάλλον πληρεξούσιον, μίλησε ἔπισης γιὰ τὸν Ναπολέοντα, ἀλλὰ μετ' ὄνομα διαφορετικὸν τρόπο. Οἱ ἀκροαταὶ τοῦ ἔμαθαν, ὡς ἐν παράθῃ, ὅτι ἂν καὶ διπλωμάτης ἔξ ἐπαγγελματῶς εἶχε λάθει μέρος ὡς συνταγματάρχης εἰς πολλὰς μάχαις καὶ ὅτι εἶχε τιμηθῆ μετ' ὄνομα πολλὰ παρασημα γιὰ πολεμικὰ κατορθώματα.

Ἐἶχεν ἐπωφεληθῆ τῆς περιπέτειας γιὰ ν' ἀποδείξῃ, ἀφίνοντας ἄλλως τε νὰ μανιευθῆ ἡ σκέψις του μετ' ὄνομα παραστατικὸν μελιδικα, ὅτι δὲν εἶδεν καμμιὰ προσοχὴ στῆς πολεμικῆς

λουθήση ὅλη αὐτή τήν ἐξέλιξι με τὰ κιάλια του.

Ἐνός γέρος ἄγγλος ἀξιωματικός ποῦ παρευρίσκειτο στό γαδμα χωρίς νά λέγη τίποτα καί ὁ ὅποιος εἶχε δύο φορές πληγωθῆ στή μάχη τοῦ Βατερλώ καί ὁ ὅποιος δὲν εἶχε δὴ τίποτε ἀπό ἐκεῖνα ποῦ εἶχε δὴ ὁ γιὲ Μπαλμέν, ἀπεφάνθη ὅτι οἱ Ρῶσοι ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἐπιτελείου εἶχαν ἐξίσια κιάλια.

Ὡς πρὸς τήν μίς Σουζάνας, αὐτὴ ἀπελάμβανεν ἐξαιρετικὰ ἀπὸ τήν διήγησιν τοῦ Ρῶσου.

Ἐκεῖνο ποῦ τήν ἐνθουσίαζε περισσότερο ἦτο διὰ ὁ γιὲ Μπαλμέν, κατὰ τήν διήγησιν τοῦ εἶχε ρίξει τὰ βλέμματά του στήν ἄκρην τοῦ τραπέζιου ποῦ ἦταν καθισμένη αὐτὴ μαζὶ με τὴ γρηά μίς Μαίρη.

Ὁ σέρ Χούντσον Δόβ ἐπεθεδικίως με ἱκανοποίησι διὰ κατ' ὄλας τὰς ἀπόψεις τῆ μάχη τοῦ Βατερλώ θὰ τήν ἐκέρδιζαν οἱ Ἄγγλοι καί χωρίς τήν βοήθειαν τοῦ Μπλῦχερ.

— Ἐ! Ἐ! ποῖός ἔβρει; ποῖός ἔβρει; στρατηγέ μου! παρατήρησε ὁ μαρκήσιος. Ὅταν κανένας ἔχει νά κάνῃ με τὸν γαλλικὸν στρατόν...

— Δὲν ἔβρομεν τίποτε τῷ ὄντι, ἀντιπαρατήρησεν ὁ βερῶνος Σποδμερ. Οἱ γενναῖοι αὐτοὶ γερμανοὶ μᾶς ἐπρόσφεραν σπουδαίωτάτη βοήθεια.

Ὁ γιὲ Μπαλμέν, ὁ ὅποιος πολὺ ὀλίγον ἐνδιαφέρετο ἀν εἰ Ἄγγλοι ἢ οἱ Γερμανοὶ εἶχαν νικήσῃ στό Βατερλώ, ἔκαμε τὸν πανηγυρικὸν τοῦ Μπλῦχερ καί τοῦ Βέλλιγκτων.

— Τί δυνατός ἄνθρωπος ὁ Σιδηροῦς σας Δούε, εἶπε στρεφόμενος πρὸς τὸν σέρ Χούντσον Δόβ.

Ἐνόησε ὁμως ἀμέσως ἀπὸ τὸ εἰρωνικὸ μειδίαμα τοῦ Δόβ, ὅτι διέπραξε γκάφα.

Ὁ Διοικητὴς δὲν συμπαθοῦσε καθόλου τὸν Βέλλιγκτων, ὁ ὅποιος μίς φορά τὸν εἶχε ἀποκαλέσῃ χαμηλοφώνως κάπως, ἀλλ' ἀρετὰ διακριτικὰ, κτῆνος!

Ὁ γιὲ Μπαλμέν συμφωνοῦσε, χωρίς ἐπιφυλάξεις με τὴ γνώμη τοῦ σέρ Χούντσον ἀν καί σκεπτόντανε ὅτι ὁ νικητὴς τοῦ Βατερλώ δὲν περνοῦσε πολὺ στήν ἐξουπνάδα τὸν Διοικητὴν τῆς Ἀγίας Ἐλένης.

Γιὰ νά ἐπανορθώσῃ τήν γκάφην του ὁ κόμης ἐπρόσθεσε, μ' ἓνα ἐλαφρὸ μειδίαμα, ὅτι οἱ μεγάλοι ἄνδρες ἔχουν πάντοτε τῆς μικρῆς τῶν ἀδυναμίας. Ὁ δούε τοῦ Βέλλιγκτων τόσο πολὺ θέλησε τὰ μμηθῆ τὸν στρατηγὸν Βοναπάρτην, ὥστε εἶχε ζητήσῃ στόν περὶ φημον Δαυὶδ νά τοῦ κάμῃ τὸ πορτραῖτο του καί... (ἔδω ξανκὺ ταξε πάλι πρὸς τὸ μέρος τῆς μίς Σουζάνας) ἤθελε ἐπίσης νά συνδεθῆ με τήν Γκρασοῖνη.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ἡ διεύθυνσις τοῦ «Παντογνώστου» εὐχεται εἰς τοὺς κ. κ. Συνεργάτας, Συνδρομητὰς καί Ἀναγνώστας τὸ νέον ἔτος 1922 αἰσίον καί εὐτυχές.

Ὁ κ. Σωτήριος Ἀλκ. Δικαῖος καί ἡ δις Ἑλλη Π. Κλεώπα ἠρραβωνίσθησαν ἐν Πειραιεῖ.

Ἐορτάζει αὐριον ὁ κ. Βασίλειος Ν. Ἰωάννου ἀδελφὸς τοῦ Διευθυντοῦ μας.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Γρηγορίου Ξενοπούλου, «ΘΕΑΤΡΟΝ» Τόμος τρίτος. Περιέχει τὰς ἀνεκδότους κωμωδίας «Τὸ ζευγάρι», «Ἀκτίνες Ν» καί «Φιόρο τοῦ Λεβάντε». Εἰς τὸ ἐξώφυλλον, πολυχρῶμος εἰκὼν τοῦ κ. Πλέσσα ὡς Νιόνιον Νιονιάκη ἀπὸ τὸ «Φιόρο τοῦ Λεβάντε». Κομψότατον, πολυτελὲς βιβλίον, ἀπαράλλακτον με τοὺς προεκδοθέντας δύο τόμους. Ἐκδότης Ι. Κολλάρος. Πωλεῖται εἰς ὄλα τὰ βιβλιοπωλεῖα δρ. 8.

ΝΟΡΒΑ.—Δράμα εἰς πράξεις 3.—Δημοσθ. Τυρρηνοπούλου, δικηγόρου.—Τὸ ἔβδομον κατὰ σειρὰν θεατρικὸν ἔργον τοῦ δοκίμου δημοσιογράφου καί πολυγραφωτάτου συγγραφέως.—Πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα.

Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Γραφείου ἸΩΑΝΝΟΥ Ἐρμνεῖα τῶν Νόμων περὶ Εἰσπράξεως τῶν Δημοσίων Ἐσόδων (Διοικητικὴ Ἐκτέλεσις) τοῦ κ. Μιλτιάδου Ἀθ. Οἰκονομίδου.

Τὸ δῦγγραμμα τοῦτο, μετὰ περιόδου ἐπιμελείας γραφέν, θέλει ἀποτελέσει τὸ ἀπαραίτητον βοήθημα τῶν

κ. κ. διοικητικῶν ὑπαλλήλων, ἰδιαίτερος δὲ τῶν ἐν τῷ οἰκονομικῷ κλάδῳ ὑπηρετούντων, ὡς ἐπίσης διὰ τῆς μελέτης αὐτοῦ πολλὰ ἔχουσι νά ὠφεληθῶσιν οἱ κ. κ. δικαστικοί, δικηγόροι κ.λπ.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς περιέχει τὸ ἐν ἰσχύϊ κείμενον τῶν νόμων περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, τὴν ὀχρετικὴν νομολογίαν τῶν Δικαστηρίων, γνωμοδοτήσεις, εἰσθητικὰς ἐκθέσεις, ὑπουργικὰς ἐγκυκλίους, τυπικὸν καί πλῆθος ἐρμηνευτικῶν σημειώσεων.

Πωλεῖται εἰς ὄλα τὰ Βιβλιοπωλεῖα Ἀθηνῶν καί παρὰ τοῖς Γραφείοις μας ἀντὶ 12 δραχμῶν.

— ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ —

ΣΤΙΓΜΕΣ ΠΟΥ ΖΩ... Συλλογὴ τῶν ἐκλεκτῶν ποιημάτων τοῦ ποιητοῦ μας κ. Ἀ. Κυριαζῆ.—Εἶνε τὸ ἐμπνευσμένον βιβλίον, ποῦ ἀπησχόλησε τοὺς εἰδικούς με εὐφημοτάτας κρίσεις.—Πωλεῖται παρ' ἡμῖν ἀντὶ δραχ. 5 καί ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχ. τελῶν.

ΕΚΑΤΟΜΒΗ. Ἡ πρώτη συλλογὴ τοῦ ἰδίου ποιητοῦ, με τήν ὁποῖαν ἔκαμε τήν ἐμφάνισίν του.—Ἐγράφθησιν δι' αὐτὴν τόσα πολλά, ὥστε παρέλκει πᾶσα ἄλλη κρίσις.—Τὰ ἐλάχιστα ἀπομένοντα ἀντίτυπα πωλοῦνται παρ' ἡμῖν ἀντὶ δραχ. 6 καί ἀποστέλλονται ἐλεύθερα ταχ. τελῶν.

ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ & ΖΗΤΗΣΕΙΣ

— ΠΩΛΕΙΤΑΙ μέγα ἀγροικὸν κτῆμα με ἄφθονον ὕδωρ (ἄριστον δι' ἐκμετάλλευσιν) καί ὑδραυλικὰς ἐγκαταστάσεις, πολλὰ δένδρα καί φυτείας, μεγάλας οἰκοδομὰς (ἀποθήκαι εἰδικαὶ δι' οἶνους καί δημητριακά, δεξαμεναί, διλυστήρια καί ἐγκαταστάσεις οἰνοποιίας, πατητήρια, σταῦλοι, βουστάσιον, ὄρνιθῶνες, κλπ.) με διάφορα ἐργαλεῖα, σκευὴ καί ἐπιπλα (βενζινάρωτρον, ἀμαξάκι περιπάτου, σοῦστα, κάρρο, μαϊκάκια, πριόνια, πλάστιγγα, κατάρι, σκεπάρινα, χρηματοκιβώτιον, κλπ.) καί με διάφορα ζῶα διὰ τὰς γεωργικὰς ἐργασίας καί τήν κτηνοτροφίαν. Ἀπευθυνθῆτε εἰς τὰ Γραφεῖά μας.

— ΖΗΤΕΙΤΑΙ πρὸς ἐνοικίωσιν διαμέρισμα ἐν τῇ ὁδῷ Σταδίου ἢ Πανεπιστημίου (ἀπὸ τὰ Χαντεῖα μετὰ ὁδοῦ Κοραῖ) πρὸς ἐγκατάστασιν Ἐμπορογραφικοῦ Οἴκου. Ἀπευθυνθῆτε εἰς τὰ Γραφεῖά μας.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Σωτήριος Ἀλκ. Δικαῖος, Ἐμπορος—ὁδὸς Κολοκοτρώνη 77.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Δημήτριος Π. Σαλαμάνος—ὁδὸς Σαλαμῖνος ἀριθ. 1.

ΠΥΡΓΟΣ (Ἡλείας)

Γεώργιος Χ. Ῥαπακούλιας, Γραμματεὺς Γ'. Τμήματος Συντηρήσεως Σιδηρῶν Πελοποννήσου.

ΑΔΕΞΑΝΔΡΕΙΑ (Αἰγύπτου)

Σωτήριος Ἀργυρόπουλος, Ἀνώτερος ὑπάλληλος ὑποκαταστήματος Τραπεζῆς Ἀθηνῶν.

ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ!

Κεφάλαιον καταβεβλημένον Δρ. 3.000.000 — Ἀποθεματικὸν 1.100.000

ΕΤΟΣ ΙΑΡΥΣΕΩΣ 1918

Διευθύνων Σύμβουλος ΣΠΥΡ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ: **Συνάλλαγμα** — Χρηματιστηριακαὶ Ἐντολαὶ — Καταθέσεις — Ἀποθηκεύσεις — Ἐκτελωνισμοὶ — Ἀσφάλεια.

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΙΔΡΥΘΕΙΣΚΙ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

- 1) Ἀνώνυμος Ἐταιρεία Γεωργικῆς Βιομηχανίας.
- 2) Ἀνώνυμος Ἐλληνικὴ Ἐταιρεία Ποτοποιίας.
- 3) Ἀνώνυμος Ἐταιρεία Ἐλληνικῶν Ξενοδοχείων.
- 4) Ἀνώνυμος Ἐταιρεία Ἐκμεταλλεύσεως Νέων Χωρῶν.

Διὰ τοὺς κομφῶς ἐνδυομένους

Συνιστᾶται
Ο ΜΟΝΟΣ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΣΩΤΗΡΙΟΥ Α. ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΥ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΑΙΘΟΥΣΑ
ΔΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΤΑΓΙΕΡ

Λεωφόρος Γεωργίου Α'.
καί Κολοκοτρώνη 77.

ΘΑ ΤΟ ΕΜΑΘΑΤΕ
ΤΕΛΟΣ ΠΑΝΤΩΝ

Ἔστι τὰ ἀνώτερα ὄλων
ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ
Εἶναι

«ΤΑ ΧΙΩΤΙΚΑ ΓΛΥΚΑ»

«ΚΡΥΣΤΑΛ»

ΤΟΥ ΕΝ ΧΙΩ ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΜΗΛΙΑΔΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΛΛΙΔΗ

ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ

— ΝΕΙΛΟΣ —

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΦΟΡΕΣΕΤΕ

ΡΟΥΧΟ ΜΕ ΓΟΥΣΤΟ
Πηγαίνετε
στοῦ **ΚΑΛΑΝΤΖΗ**
ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 21 — ΑΘΗΝΑΙ

ΟΙΝΟΙ

ΜΑΡΚΟ

ΛΕΥΚΟΙ

ΚΑΙ

ΕΡΥΘΡΟΙ

Ἐπιτραπέζιοι

Εἰς ΦΙΛΛΑΣ

ΚΟΝΙΑΚ

«ΒΟΤΡΥΣ»

Παλαιὸν ἀπόσταγμα οἴνων

ἈΠΑΡΑΜΙΛΛΟΝ

Πωλεῖται

Εἰς ὄλα τὰ κέντρα

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

ΓΝΗΣΙΟΝ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ

ΑΠΟΣΤΑΦΥΛΙ

ΕΙΝΑΙ

ΤΟ ΚΟΝΙΑΚ

ΠΟΥΡΗ

Βραβευθὲν

ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ - ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΟΝΤΕΑΣ

Ἴατρος - Παθολόγος

Ἐπιμελήτης παρὰ τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ

Ὁδὸς Μασσαλίας 16 — ΑΘΗΝΑΙ

Χονδρική καὶ λιανική πώλησις

ΚΑΠΝΩΝ ΚΑΙ ΣΙΓΑΡΕΤΤΩΝ

Ὅλων τῶν Καπνοβιομηχανικῶν Οἰκῶν

— ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΜΜΑΤΑΣ —

Ἀθηνᾶς 105 — Ἀθήναι

Ο ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΙΑΤΡΟΣ

== Κ^{ος} ΛΑΖΑΡΟΣ Ι. ΖΑΟΥΣΗΣ ==

Δέχεται καθ' ἑκάστην 4 — 6 μ. μ.

Χαριλάου Τρικούπη 5 — ΑΘΗΝΑΙ

ΤΑ ΑΓΝΟΤΕΡΑ

ΤΥΡΙΑ ΚΑΙ ΒΟΥΤΥΡΑ

Ἐχει μόνον **Ο ΒΟΥΖΑΣ** ΘΑΟΣ ΕΥΡΥΠΙΑΔΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Ι. ΓΚΙΚΑΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Παρ' ἅπασιν τοῖς ἐν Ἀθήναις Δικαστηρίοις

Ὁδὸς ΤΖΩΡΤΖ ἀριθ. 4^β

Τὸ τελειότερον καὶ ἀμερικανικώτερον
ΟΔΟΝΤΟΓΙΑΤΡΕΙΟΝ

Εἶναι τοῦ Κυρίου

ΑΓΓΕΛΟΥ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

Ὁδὸς Πινδάρου 15 — ΑΘΗΝΑΙ

ΚΟΡΝΙΖΕΣ

ΣΕ ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΣΧΕΔΙΑ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

*Μὲ 40 τοῖς 0/0 ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅλα
τὰ Κορνιζοποιεῖα τῆς Ἑλλάδος*

ΣΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΗΛΙΩΝΗ

95 Ἀθηνᾶς 95 — ΑΘΗΝΑΙ

*Ἀντιπροσώπων τῶν μεγαλυτέρων
Ἑυρωπαϊκῶν Ἐργοστασίων*

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΚΟΝΙΑΚ & ΛΙΚΕΡ

Εἶναι τῶν

ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΥ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΟΛΑ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΤΑ ΠΟΤΑ ΤΟΥ

ΕΙΝΑΙ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ

ΠΙΝΕΤΕ ΧΩΡΙΣ ΔΙΣΤΑΓΜΟΥΣ